

Komparativní šetření hospodaření a financování měst Vrchlabí a Lipník nad Bečvou

Rozálie Šobáňová

Bakalářská práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Rozálie Šobáňová
Osobní číslo: M21367
Studijní program: B0413A050024 Ekonomika a management
Specializace: Ekonomika a management veřejné správy a regionálního rozvoje
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Komparativní šetření hospodaření a financování měst Vrchlabí a Lipník nad Bečvou

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle a práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte literární rešerši a charakterizujte základní pojmy týkající se hospodaření obce.

II. Praktická část

- Proveďte socioekonomickou analýzu měst Vrchlabí a Lipník nad Bečvou.
- Vypracujte finanční analýzu vybraných měst.
- Navrhněte opatření ke zlepšení hospodaření ve vybraných městech.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam doporučené literatury:

BRISTOW, Gillian a HEALY, Adrian. Handbook on regional economic resilience. Cheltenham, UK: Edward Elgar, 2022. ISBN 978-1-78536-085-5.
HAVLAN, Petr a JANEČEK, Jan. Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi. 2. aktualiz. a podstatně dopl. vyd. Praktik. Praha: Leges, 2014. ISBN 9788075020574.
KNÁPKOVÁ, Adriana; PAVELKOVÁ, Drahomíra; REMEŠ, Daniel a ŠTEKER, Karel. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 3., kompletně aktualizované vydání. Prosperita firmy. Praha: Grada, 2017. ISBN 9788027105632.
KOVÁŘOVÁ, Andrea. Zákon o obcích. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2023. ISBN 978-80-7676-317-3.
PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Finance. Praha: Grada, 2015. ISBN 9788024756080.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jiří Macháček, Ph.D.
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Datum zadání bakalářské práce: 5. února 2024
Termín odevzdání bakalářské práce: 17. května 2024

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Petr Novák, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 5. února 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení:

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce zkoumá a porovnává hospodaření a financování dvou měst – Vrchlabí a Lipník nad Bečvou. Zaměřuje se na jejich strategické plánování, finanční analýzu a doporučení pro zlepšení hospodaření. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část poskytuje úvod do problematiky samosprávných celků, zatímco praktická část se zabývá konkrétními charakteristikami obou měst včetně historie, demografického vývoje a ekonomické situace. Výsledky finanční analýzy jsou podloženy ukazateli jako je celková zadluženost, běžná likvidita a podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích. Na základě těchto analýz jsou navržena opatření pro zlepšení hospodaření, včetně výstavby obecních bytů, výstavby fotovoltaických panelů a založení poradenského centra pro podnikatele.

Klíčová slova: financování, finanční analýza, hospodaření měst, Lipník nad Bečvou strategické plánování, Vrchlabí

ABSTRACT

This bachelor thesis examines and compares the management and financing of two cities – Vrchlabí and Lipník nad Bečvou. It focuses on their strategic planning, financial analysis, and recommendations for improving management. The theoretical part deals with the specific characteristics of both cities, including their history, demographic development, and economic situation. The results of the financial analysis are supported by indicators such as total indebtedness, current liquidity, and the share of capital expenditures in total expenditures. Based on these analyses, measures for improving management are proposed, including the construction of municipal apartments, photovoltaic panels, and the establishment of an advisory centre for entrepreneurs.

Keywords: city management, financial analysis, financing, strategic planning, Lipník nad Bečvou, Vrchlabí

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu bakalářské práce Ing. Jiřímu Macháčkovi, Ph.D., který mi poskytl cenné rady, odborné vedení a byl mi po celou dobu nápomocný.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 ÚZEMĚ SAMOSPRÁVNÝ CELEK – OBEC	12
1.1 CHARAKTERISTIKA OBCÍ V ČR.....	12
1.2 ČLENĚNÍ OBCÍ	12
1.2.1 Podle počtu obyvatel	12
1.2.2 Podle činnosti obecních úřadů	13
1.3 ORGÁNY OBCE	14
1.4 ORGANIZACE ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ.....	16
2 HOSPODAŘENÍ OBCE	18
2.1 MAJETEK OBCE	18
2.2 ROZPOČET OBCE.....	19
2.3 PŘÍJMY A VÝDAJE ROZPOČTU OBCE	21
3 FINANCOVÁNÍ OBCE	23
3.1 ROZPOČTOVÁ SKLADBA	23
3.2 ZDROJ FINANCOVÁNÍ OBCE.....	23
3.3 ROZPOČTOVÁ ODPOVĚDNOST	26
4 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ OBCÍ	28
4.1 PROGRAM ROZVOJE OBCE.....	29
4.2 SWOT ANALÝZA	29
5 METODY A UKAZATELE FINANČNÍ ANALÝZY ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ	30
6 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI	32
II PRAKTICKÁ ČÁST	33
7 CHARAKTERISTIKA A SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA VYBRANÝCH MĚST	34
8 STRATEGICKÉ PLÁNY VYBRANÝCH MĚST	41
8.1 PROGRAM ROZVOJE OBCE VRCHLABÍ	41
8.2 PROGRAM ROZVOJE OBCE LIPNÍK NAD BEČVOU	42
9 FINANČNÍ ANALÝZA VYBRANÝCH MĚST V LETECH 2020-2023	43
9.1 FINANČNÍ ANALÝZA MĚSTA VRCHLABÍ	43
9.1.1 Ukazatel celkové zadluženosti	43
9.1.2 Ukazatel běžné likvidity.....	44

9.1.3	Podíl kapitálových výdajů na celkové výdaje	45
9.2	FINANČNÍ ANALÝZA MĚSTA LIPNÍK NAD BEČVOU	45
9.2.1	Ukazatel celkové zadluženosti	45
9.2.2	Ukazatel běžné likvidity	46
9.2.3	Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích	47
9.3	BENCHMARKING FINANČNÍCH ANALÝZ VE VYBRANÝCH MĚSTECH	47
10	VYHODNOCENÍ A NÁVRH PRO ZLEPŠENÍ HOSPODAŘENÍ VYBRANÝCH MĚST.....	49
10.1	NÁVRH PRO ZLEPŠENÍ HOSPODAŘENÍ MĚSTA VRCHLABÍ	49
11	KATALOG KONKRÉTNÍCH NÁVRHŮ PRO ZLEPŠENÍ HOSPODAŘENÍ VE VYBRANÝCH MĚSTECH.....	52
11.1	NÁVRH PROJEKTU VÝSTAVBY OBECNÍCH BYTŮ PRO ZLEPŠENÍ HOSPODAŘENÍ MĚSTA VRCHLABÍ.....	52
11.2	NÁVRH PROJEKTU VÝSTAVBY FOTOVOLTAICKÝCH PANELŮ NA DOMECH	53
11.3	NÁVRH PROJEKTU ZALOŽENÍ PORADENSKÉHO CENTRA PRO ZAČÍNAJÍCÍ PODNIKATELE V LIPNÍKU NAD BEČVOU.....	54
	ZÁVĚR	56
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	57
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	62
	SEZNAM OBRÁZKŮ	63
	SEZNAM TABULEK.....	64

ÚVOD

V moderní společnosti hrají města a obce hlavní roli v životě obyvatel a ve společenském rozvoji. Jejich úkolem je nejen poskytovat veřejné služby, ale také pečovat o infrastrukturu, podporovat hospodářský růst a vytvářet příznivé podmínky pro obyvatele i pro podnikání. Z tohoto důvodu je nezbytné mít teoretické a praktické znalosti v oblasti samosprávy, financí a strategického plánování, aby obce mohly efektivně plnit své úkoly a potřeby občanů.

Města obecně čelí různým problémům jako je vysoká zadluženost, která může ohrozit finanční stabilitu města a omezit jeho schopnost poskytovat služby a investovat do infrastruktury. Dalším rizikem je nedostatečná likvidita, která by mohla vyvolat potřebu krátkodobého financování a zvýšení nákladů spojené s úroky. Nízký podíl kapitálových investic je také problémem, kterému města mohou čelit. Nedostatečné investice do infrastruktury a rozvoje města s sebou nesou nedostatečné pokrytí potřeb obyvatel a celkové snížení konkurenceschopnosti města. Tato bakalářská práce se zaměřuje na zkoumání hospodaření a financování dvou vybraných měst v České republice, a to měst Vrchlabí a Lipník nad Bečvou.

V teoretické části práce jsou rozebrány základní pojmy a principy týkající se samosprávy, financí a strategického plánování obcí. Je zde popsána charakteristika obcí v České republice včetně jejich členění, orgánů obcí a organizace územně samosprávných celků.

V praktické části je provedena charakteristika vybraných měst včetně jejich historie, demografických a ekonomických ukazatelů. Následně je provedena finanční analýza za určité období a také jsou zhodnoceny vybrané ukazatele jako je celková zadluženost, běžná likvidita a podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem této práce je provést částečnou analýzu hospodaření a strategického plánování vybraných měst, aby se získala přehledná a přesná data o jejich finanční stabilitě a efektivitě řízení. Metody zpracování práce zahrnují analýzu dostupných dat, studium odborné literatury, sběr informací o hospodaření obou měst a použití vhodných metod a ukazatelů pro zhodnocení jejich hospodářského stavu.

V praktické části je v rámci výpočtů uveden vývoj aktiv, financování a strategických plánů obou měst za vybrané období. Tyto analýzy jsou prováděny za účelem získat objektivní a dostačující informace o finanční situaci a strategických cílech městských samospráv.

Jednou z metod, která je v této práci použita, je metoda benchmarkingu, která umožňuje porovnání výkonnosti a postupů jednoho subjektu s jiným, a to na základě stanovených ukazatelů. Tato metoda je využita ke srovnání hospodaření a financování obou měst, což pomohlo identifikovat jejich silné stránky a oblasti, které vyžadují zlepšení.

Na základě získaných výsledků jsou formulována doporučení pro zlepšení hospodaření města Vrchlabí a Lipník nad Bečvou. Tímto způsobem má tato práce přispět k efektivnějšímu a udržitelnějšímu rozvoji městských samospráv.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÝ CELEK – OBEC

Podle zákona o obcích můžeme obec charakterizovat jako základní formu samosprávného společenství obyvatel na určitém území. Tvoří geograficky vymezenou jednotku, která má status veřejnoprávního subjektu. Územně samosprávný celek disponuje vlastním majetkem, řídí své finance prostřednictvím vlastního rozpočtu, jedná v právních vztazích jménem obce a nese odpovědnost za své činy. Úkolem obce je podporovat celkový rozvoj svého území a splňovat potřeby obyvatel. Při plnění svých povinností také chrání veřejný zájem. (Kovářová, 2023)

1.1 Charakteristika obcí v ČR

Obec je základní jednotkou místní samosprávy, samostatnou právnickou osobou, základním orgánem a institucí, která zastupuje zájmy veřejnosti a prosazuje práva lidí.

V České republice se v současnosti nachází více než 6200 obcí a zákon umožňuje vznik další obce sloučením minimálně dvou sousedních obcí nebo rozdělením obce na dvě a více částí. Při oddělení části obce musí mít každá katastrální plocha alespoň 1000 obyvatel. (Káňa, Kalousková, 2019)

Místní samospráva je samostatnou finanční jednotkou, která řádně nakládá s vlastními i přidělenými finančními prostředky. Mohou spravovat například místní policii a neziskové subjekty. Obce jsou také vlastníky majetku a nemovitostí, spravují záležitosti ve veřejném i obecním zájmu a vydávají obecní vyhlášky, které zastupují právní normy. (Káňa, Kalousková, 2019)

1.2 Členění obcí

Tato podkapitola se zaměřuje na analýzu a porovnání různých přístupů k členění obcí s důrazem na dvě hlavní členění, kterými jsou členění podle počtu obyvatel a členění podle činnosti obecního úřadu.

1.2.1 Podle počtu obyvatel

Obce, jako základní geografický útvar, členíme podle počtu obyvatel na několik druhů. Obec, ve které žije nad 3000 obyvatel se nazývá městem, pokud byly městem před 17.5.1954 a požádaly Poslaneckou sněmovnu o přiznání statusu města, které je v tomto případě nárokové. Pokud obec nebyla před zmíněným datumem městem, jsou stanoveny určité podmínky pro uznání obce městem. Do těchto podmínek spadá například zástavba obce

s obytnými domy, veřejné služby, základní škola, zdravotní zařízení a lékárnou, peněžní služby a další. Město má více katastrálních území a poskytuje služby, které se týkají školství, zdravotnictví, obchodu a další. (Kovářová, 2023)

Pokud obec nemá nad 3000 obyvatel, jedná se o vesnici. Vesnice je méně zalidněné území. Lidé zde pracují zejména v zemědělství a nachází se zde více zeleně. Dále obec může být městysem, pokud tak ustanoví předseda Poslanecké sněmovny na návrh obce. Městys stojí mezi pojmy město a vesnice a jedná se o historický pojem, který mohou používat pouze obce, které byly městysem před rokem 1954. (Káňa, Kalousková, 2019)

Mezi další členění patří kromě okresních měst také města statutární, krajská města a hlavní město Praha. Statutární města se v České republice vyznačují tím, že mají jiné pravomoci než jiné typy obcí. Mezi tyto pravomoci se řadí například vlastní správa města v konkrétních oblastech, a to konkrétně ve veřejné dopravě, školství, kultuře, sociální péči a další. Aby město získalo statut statutárního města musí splňovat kritéria stanovená v zákoně. (Kovářová, 2023)

1.2.2 Podle činnosti obecních úřadů

Podle činnosti řadíme obce na obce v základním rozsahu, do kterých spadají územní celky s jedním katastrálním územím a menším počtem obyvatel. Obecní úřad plní samosprávu, nezřizuje odbory a má jednoduchou organizaci. (Káňa, Kalousková, 2019)

Zákon o obcích (2023) popisuje dvě hlavní funkce obce. Za první, má vlastní samosprávnou funkci, která se v České republice nazývá samostatná působnost obce. Druhou funkcí je pak funkce přenesená, známá jako přenesená působnost, která spadá do oblasti veřejné správy.

Do výkonu správy v přenesené působnosti spadají ty obce, na které stát přenesl část svých pravomocí. Nemusí se však jednat pouze o obce s rozšířenou působností, stát může pověřit pouze samotné obecní úřady. (Káňa, Kalousková, 2019)

Kočí (2012) rozděluje obce do tří skupin podle objemu výkonu přenesené státní správy na:

- **Obce I. stupně** (obce běžné), které mají omezené pravomoci a vykonávají základní úkoly prostřednictvím svého obecního úřadu nebo specifických orgánů, jako jsou komise pro projednávání přestupků. Pro tyto obce je náročné zajistit požadovanou úroveň odbornosti kvůli nedostatku zdrojů.
- **Obce II. stupně** (obce s pověřeným obecním úřadem), které mají rozšířené pravomoci, oproti obcím prvního stupně a disponují profesionálním personálem pro

vyřizování agendy v základním rozsahu, včetně stavebního úřadu, matričního úřadu a ochrany životního prostředí.

- **Obce III. stupně** (obce s rozšířenou působností), které mají rozšířené pravomoci, včetně vykonávání úkolů, které předtím spadaly pod okresní úřady. Kromě agend obcí nižších stupňů se také starají o oblasti jako živnostenské podnikání, vydávání dokladů, sociální a právní ochranu dětí a územní plánování.

1.3 Orgány obce

Samostatnou i přenesenou působnost v obci vykonávají orgány obce, výjimkou jsou případy samostatné působnosti, které jsou řešeny místním referendem. Zastupitelstvo obce je nejvyšším samosprávným orgánem a zároveň zastupitelským sborem obce. Z něj se odvozuje postavení dalších orgánů obce, jako jsou rada, starosta a obecní úřad. Zastupitelstvo rozhoduje a schvaluje volbu starosty, místostarosty a dalších členů rady obce. (Průcha, 2014)

Podle Káni a Kalouskové (2019) se mezi základní pravomoci zastupitelstva řadí vydávání obecně závazných vyhlášek, schvalování programu rozvoje obce, rozpočtu a rozpočtových opatření, rozhodování o nabytí nebo převodu nemovitostí v majetku obce, a také o pronájmu či předání majetku. Zastupitelstvo také schvaluje vznik příspěvkových organizací, obecní policie a integrovaného záchranného systému. Peková et al. (2019) tuto teorii rozvíjí o hlavní pravomoci zastupitelstva obce, mezi které řadíme například:

- program rozvoje územního obvodu obce,
- účetní závěrku, schvalování rozpočtu a závěrečného účtu,
- rozhodování o vyhlášení místního referenda,
- výši odměn starosty a členů zastupitelstva (podle nařízení vlády ČR).

Zastupitelstvo obce představuje primární orgán obce, kde občané volí své zástupce v komunálních volbách, které se konají na čtyřleté období. Počet zastupitelů závisí podle počtu obyvatel, kdy nejmenší počet je 5 a maximální až 55 – viz Tab. 1. Zasedání zastupitelstva je veřejné a konají se v případě potřeby, a to nejméně čtyřikrát ročně. (Hrozinková, Novotný, 2023)

Tabulka 1 Počet členů zastupitelstva podle počtu obyvatel (Zákon o obcích 2023; vlastní zpracování)

Počet obyvatel obce	Počet členů zastupitelstva obce
do 500	5 až 15
501 - 3 000	7 až 15
3 001 - 10 000	11 až 25
10 001 - 50 000	15 až 35
50 001 - 150 000	25 až 45
nad 150 000	35 až 55

Rada obce funguje jako výkonný orgán a je podřízena zastupitelstvu. Její počet členů je lichý, pohybuje se mezi 5 až 11 členy, kteří se scházejí dle potřeby. Zároveň počet členů nesmí přesahovat jednu třetinu zastupitelů. Pokud je počet zastupitelů menší než 15, rada obce není volena. Složení rady zahrnuje starostu, místostarostu a další členy. (Hrozinková, Novotný, 2023)

Schůze rady jsou neveřejné a k usnesení je potřebná nadpoloviční většina jejích členů. Rada je odpovědná zastupitelstvu za svou činnost. Mezi hlavní pravomoci se řadí především (Tomancová et al. 2009):

- stanovení pravidel pro příjem a řešení petičních žádostí a stížností,
- vydávání nařízení obcí,
- správa obecního hospodaření v souladu s rozpočtem,
- kontrola činnosti orgánů, které obecní rada zřídila,
- zabezpečuje hospodaření obce podle schváleného rozpočtu.

Jelikož má zastupitelstvo obce své orgány v podobě výborů, tak i rada obce může zřizovat své vlastní instituce. Rozhodnutí o těchto institucích je na radě obce, která je zřídit může, ale nemusí. Žádný orgán pro radu obce není povinně stanoven. Jedním z možných institucí je komise, která je odpovědná radě a usnáší se většinou svých hlasů. Komise rady obce plní roli poradního a iniciativního orgánu. Jejich činnost je prováděna v samostatné působnosti za účelem poradentství, ale jsou známé i situace v přenesené působnosti, kdy jsou zřizovány starostou obce a řadíme je mezi výkonné orgány. (Kovářová, 2023)

Výše zmíněné výbory, jakožto orgány zřizované zastupitelstvem obce, jsou iniciativním a kontrolním orgánem. Zastupitelstvo rozhoduje o počtu výborů v obci, nicméně má

povinnost založit finanční a kontrolní výbor. Finanční výbor dohlíží na hospodaření s majetkem a vyjadřuje se k ekonomickým dokumentům před jejich schválením. Kontrolní výbor monitoruje realizaci usnesení zastupitelstva a rady obce podle právních předpisů. Dále je pověřen i jinými kontrolními úkoly ze strany zastupitelstva obce. (Kovářová, 2023)

Starosta obce zastupuje obec navenek a je jejím hlavním představitelem. Je volen zastupitelstvem a zároveň je členem rady obce. Mezi hlavní pravomoci starosty patří svolávání zastupitelstva obce v případě potřeby, svolávání schůze rady a zároveň jejich řízení. Odpovídá za informovanost občanů o činnosti v dané obci a je zodpovědný za přezkoumání hospodaření obce z předešlého roku. Dále jmenuje nebo odvolává tajemníka. Pokud funkce tajemníka není zavedena, vykonává ji sám starosta. Funkce tajemníka musí být zřízena, pokud se jedná o obec s pověřeným obecním úřadem. Starostu v případě jeho nepřítomnosti zastupuje místostarosta, zároveň mají společnou povinnost, kterou je podepisování právních předpisů. (Kovářová, 2023)

Obecní úřad je orgánem obce, který je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem a zaměstnanci obecního úřadu. Jeho hlavní činnost spočívá v administrativním a organizačním zajištění jak samostatné, tak i přenesené působnosti. Podle typu obce známe více typů obecních úřadů (Lochmanová, 2020):

- městský úřad
- úřad městyse,
- obecní úřad,
- Magistrát města.

1.4 Organizace územních samosprávných celků

Obce i kraje mají možnost zřizovat různé organizace k plnění svých úkolů, především pokud jde o hospodářské využívání majetku a naplňování veřejně prospěšných cílů. Podle zákona č. 250/2000 Sb., který stanovuje rozpočtová pravidla pro územní rozpočty, mohou územní samosprávné celky zřizovat následující typy organizací (zákon č. 250/2000 Sb.):

- Organizační složky,
- příspěvkové organizace,
- obchodní společnosti – včetně akciových společností a společností s ručením omezeným,

- ústavy,
- školské právnické osoby,
- veřejné výzkumné instituce.

1.4.1 Příspěvkové organizace

Nejvyužívanější formou z výše uvedených jsou příspěvkové organizace, které představují jednu z variant neziskových organizací, ty jsou zřizovány v rámci neziskového sektoru, především k efektivnímu využívání majetku státu a územních samosprávných celků a k provádění veřejně prospěšných aktivit. Tyto organizace obvykle zajišťují aktivity, které vyžadují samostatnou právní subjektivitu, což je charakteristika, kterou mají příspěvkové organizace na rozdíl od organizačních složek. Příspěvková organizace má formu státní příspěvkové organizace, která je zřízena státem nebo příspěvková organizace územních samosprávných celků, kde je zřizovatelem obec nebo kraj. (Havlan et al., 2016)

1.4.2 Organizační složky

Organizační složky vystupují jako orgán ÚSC, který nemá právní subjektivitu, a jednájí jménem svého zřizovatele, kterým je obec nebo kraj. Organizační složky (OS) nevlastní majetek a nejsou účetní jednotkou. Spravují pouze majetek svého zřizovatele a hospodaří s finančními prostředky, které jsou určeny pro běžnou činnost. Vznik OS je rozhodnutím zastupitelstva a kvůli úzkému vztahu se zřizovatelem podléhají finanční kontrole ze strany zřizovatele. (Toth et al., 2014)

1.4.3 Obchodní společnosti

Obce mají možnost založit také kapitálové obchodní společnosti, jako jsou společnosti s ručením omezeným nebo akciové společnosti. Kromě toho se mohou stát společníky v jiných obchodních společnostech, do kterých vkládají svůj majetek včetně peněžních prostředků (Břeň, 2017). Tato práva obcím vyplývají z ustanovení §23 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zákona č. 250/2000 Sb., který stanovuje rozpočtová pravidla pro územní rozpočty. Je také důležité zmínit, že obchodní společnosti se „zakládají“, ale jiné právnické osoby se „zřizují.“ (zákon č. 250/2000 Sb.)

2 HOSPODAŘENÍ OBCE

Druhá kapitola se zabývá hospodařením obce, při čemž jsou přiblížené pojmy týkající se financování měst, jak finanční prostředky získat a jak s nimi hospodařit. Dalším důležitým pojmem je rozpočtová soustava a celkový rozpočet obce.

Podle zákona o obcích má obec jako základní územní správní celek svůj vlastní majetek, s nímž může nakládat. Povinností obce je využívat majetek hospodárně a efektivně v souladu se svými zájmy a zároveň ho chránit před krádeží, zničením nebo zneužitím. Majetek obce dělíme na finanční a nefinanční, což zahrnuje kromě finančních prostředků i práva a povinnosti s nimi spojené. Do takových práv a povinností můžeme přiřadit příjmy a výdaje rozpočtu. (Peková et al., 2008)

2.1 Majetek obce

Hrozinková a Novotný (2021) ve své knize *Základy organizace veřejné správy v České republice* zmiňují, že má obec právo vlastnit, získávat, užívat a disponovat svým majetkem. Rozhodnutí o tom, jak s majetkem nakládat, přijímají orgány obce. Majetek obce není primárně určen k dosahování zisku tak jako u soukromých podniků, hlavním cílem majetku je splňování potřeb občanů obce. Zákon stanovuje povinnost obce spravovat svůj majetek efektivně a hospodárně s ohledem na zájmy a úkoly obce.

Podle toho, k čemu je majetek určen ho podle Pekové et al. (2019) můžeme rozdělit na tři kategorie:

- Majetek určený pro veřejně prospěšné účely, který slouží k zabezpečení veřejných statků, jako jsou budovy a zařízení škol a podobně,
- majetek určený pro výkon veřejné správy, což zahrnuje budovy a zařízení úřadů práce a dalších veřejných institucí,
- majetek určený pro podnikání, jako je majetek investovaný do podniků typu s.r.o. případně a.s.

2.1.1 Členění obecního majetku

Pro obce, a to především s ohledem na rozdělení rozhodovacích pravomocí mezi jejich orgány, je zásadní třídění věcí na věci hmotné a nehmotné a na věci movité a nemovité. Podle občanského zákoníku je věcí v právním slova smyslu považováno cokoliv, co není

osoba a slouží potřebám lidí. Za věc se nepovažuje lidské tělo ani jeho části. Živá zvířata mají zvláštní postavení, jelikož jsou smyslově nadaní. (Chmelík, Váňa, 2023)

Káňa a Kalousová (2021) uvádí, že obec spravuje zejména hmotný, nehmotný a finanční majetek. Do hmotného majetku řadíme nemovitosti jako jsou pozemky, budovy a pozemní komunikace, které spadají do dopravních cest. Další hmotnou částí jsou movité věci, do kterých spadá zařízení budov, stroje, přístroje a další. Poslední částí jsou majetková práva a pohledávky. Nehmotná aktiva tvoří především software, know-how, licence apod. Finanční majetek se dělí na peněžní prostředky a cenné papíry včetně směnek a šeků. Do peněžních prostředků můžeme zařadit hotovost a vklady na účtech u peněžního ústavu.

Z účetního hlediska se majetek dělí na dlouhodobý a krátkodobý. Dlouhodobý hmotný majetek obec vlastní déle než jeden rok a zpravidla je jeho hodnota vyšší než 40 000 Kč. U dlouhodobého nehmotného majetku je doba vlastnictví stejná, ale částka by měla být vyšší než 60 000 Kč. U finančního majetku není nutná minimální částka a řadí se zde i pronajímané movité věci. Krátkodobý majetek má formu oběžného majetku, který obec spotřebuje najednou nebo v období kratším, než je jeden rok. Jedná se především o zásoby, ceniny, krátkodobé cenné papíry, krátkodobé pohledávky apod. (Peková et al., 2019)

2.1.2 Inventarizace majetku

Obec musí majetek využívat efektivně, úsporně a v souladu se zájmy obce. Tato problematika je spojena s inventarizací, která má za cíl správně evidovat majetek a ověřit jeho aktuální stav. Inventarizace může být řádná, která se koná k datu účetní uzávěrky, nebo mimořádná. Provádí se pomocí fyzické inventarizace, která zahrnuje zjišťování skutečného stavu hmotného majetku. Druhá možnost kontroly je pomocí dokladové evidence, která se zaměřuje na položky nehmotného majetku, jež nejdou fyzicky zkontrolovat. Dále se provádí porovnání skutečného stavu majetku s příslušnými závazky. (Nahodil, 2014)

2.2 Rozpočet obce

Mezi základní pravomoci každé obce náleží sestavení rozpočtu, který platí pro jeden kalendářní rok a je zásadním nástrojem pro hospodaření ÚSC. Rozpočet obce může být chápán jako finanční plán, který určuje příjmy a výdaje jako rozdělený peněžní fond, nebo jako prostředek k prosazování místní a regionální politiky. (Provazníková, 2015)

Rozpočet obce je veřejným rozpočtem, který má široké využití pro financování infrastruktury, zdravotnictví nebo školství. Avšak občas je potřeba použít finanční

prostředky pouze na jednu specifickou problematiku. Pro tento případ existují mimorozpočtové fondy, které se používají pouze na jeden předem daný účel. V České republice se nachází státní účelové fondy a mimorozpočtové fondy dobrovolných svazků obcí. (Peková et al., 2012)

Havlan a Janeček (2014) uvádí, že se rozpočet skládá z běžné a kapitálové části. Běžný rozpočet zahrnuje pravidelné příjmy a výdaje, které se opakují, a financuje běžný provoz obce. Kapitálový rozpočet se věnuje jednorázovým investičním potřebám obce, které jsou typicky neopakovatelné.

2.2.1 Bilance příjmů a výdajů

Správu financí obce lze také popsat jako určitý vztah mezi příjmy (P), výdaji (V), a stavem peněžních prostředků na začátku (F1) a na konci (F2) rozpočtového období. Matematicky to můžeme vyjádřit rovnicí $F1+P-V=F2$. Tato rovnice naznačuje, že pokud je stav peněžních prostředků na konci období vyšší než na začátku, vytváří se finanční rezerva pro budoucí období. Pokud je stav peněžních prostředků na konci období nižší než na začátku, je třeba tento deficit pokrýt z minulých rezerv nebo použít jiné zdroje, jako je například krátkodobý úvěr. (Provazníková, 2015)

2.2.2 Rozpočtová soustava ČR

Rozpočtová soustava České republiky zahrnuje všechny veřejné rozpočty jako např. státní rozpočet, rozpočty subjektů územní samosprávy, rozpočty obcí a krajů, rozpočty příspěvkových organizací atd., které jsou schváleny pro daný kalendářní rok. Takové rozpočty jsou provázány a vytvářejí tak různé tzv. články a úrovně rozpočtové soustavy. Struktura této soustavy a rozdělení kompetencí při zjišťování veřejných statků uvnitř státu je zkoumána v teorii fiskálního federalismu. (Karfíková, 2017)

Fiskální federalismus zkoumá, jak jsou fiskální pravomoci rozděleny do různých úrovní vlády ve státě. V rozvojových ekonomikách, které pracují s plánovaným hospodařením, se tyto systémy ovlivňují nezávislým fiskálním systémem, které ho provádějí. Přejít od plánovaného hospodaření k tržní alokaci zdrojů je komplexní proces, a i po uskutečnění tohoto procesu zůstanou stopy po plánování, které mohou ovlivňovat následné rozdělování zdrojů. Některé země kombinují tržní hospodářství s plánovaným rozvojem. Reformy ve fiskálním federalismu v rozvojových zemích jsou složité, a kromě změn v alokaci zahrnují především privatizaci, plánování a regulaci trhu. (Ahmad et al., 2006)

2.2.3 Funkce rozpočtu obce

Rozpočet obce plní různé funkce v rámci územní samosprávy. Řadíme zde funkci alokační, redistribuční a stabilizační. Alokace je důležitou funkcí, protože financuje potřeby obce a zajišťuje veřejné statky. Redistribuce pracuje na zásadě spravedlnosti, přesouvá finanční zdroje z rozpočtu na občany a tím ovlivňuje ekonomický a sociální rozvoj obce. Stabilizační funkce ovlivňuje ekonomický rozvoj daného území obce a zlepšuje v něm celkovou kvalitu života. (Buchta, 2016)

2.3 Příjmy a výdaje rozpočtu obce

Kadeřábková a Peková (2012) uvádí, že se v rámci České republiky při třídění příjmů a výdajů dodržují určité zásady. Jedná se o jednotnost a závaznost třídění napříč celou rozpočtovou soustavou, což zajišťuje druhou zásadu, kterou je dlouhodobá stabilita třídění, klíčová pro provádění rozsáhlých rozpočtových analýz. Důležitá je také srozumitelnost třídění, aby mohla probíhat kontrola ze strany veřejnosti. Zásada kompatibility s mezinárodními účetními a statistickými standardy je dalším aspektem rozpočtové soustavy.

Rozpočet obce se zabývá již zmíněnými příjmy a výdaji. Při schvalování a přípravě je důležité rozdělení na očekávané příjmy a odhadované výdaje. Během vlastního rozpočtového hospodaření pak používáme příjmy přijaté a výdaje vynaložené. Je velmi důležité porovnání očekávaných příjmů s příjmy přijatými a odhadované výdaje s těmi výdaji, které jsou skutečně vynaložené. (Karfíková, 2017)

Havlan a Janeček (2014) a Kadeřábková a Peková (2012) se shodují, že se příjmy a výdaje dělí na běžné a kapitálové. Toto rozdělení je z důvodu každoročně opakujících a jednorázových příjmů a výdajů.

2.3.1 Příjmy

Tabulka 2 Rozdělení příjmů (Provazníková 2015; vlastní zpracování)

Příjmy	
Běžné	Kapitálové
Daňové:	Příjmy z prodeje majetku
Svěřené a sdílené daně	Kapitálové přijaté dotace
Místní a správní poplatky	Příjmy z půjček
Nedaňové:	Příjmy z emise vlastních obligací
Poplatky za služby	Přebytek běžného rozpočtu
Příjmy z pronájmu majetku	Dary na investice
Přijaté transfery:	
Běžné dotace ze státního rozpočtu	
Běžné dotace ze státních fondů	
Ostatní běžné příjmy (např. dary)	

V tabulce 2 jsou uvedené příklady běžných a kapitálových příjmů. Běžné příjmy podle Provazníkové (2015) a zároveň podle Hamerníkové a Maaytové (2010) pokrývají běžné (neinvestiční) potřeby. Dělí se na příjmy daňové, nedaňové a přijaté transfery, které jsou podle Buchty (2016) považovány za hlavní zdroj financování. Vedle běžných příjmů se nachází příjmy kapitálové, které Peková (2011) popisuje jako jednorázové příjmy, které se pravidelně neopakují a jsou určeny pro specifické účely.

2.3.2 Výdaje

Tabulka 3 Rozdělení výdajů (Provazníková 2015; vlastní zpracování)

Výdaje	
Běžné	Kapitálové
Všeobecné veřejné služby	Výdaje na investice
Veřejný pořádek (např. policie)	Dotace jiným rozpočtům
Vzdělání	Výdaje na nákup akcií
Péče o zdraví	Splátky dříve přijatých půjček
Výdaje na podnikání	Krytí deficitu běžného rozpočtu
Výdaje na komunální služby	Poskytované půjčky

V tabulce 3 jsou uvedeny výdaje rozpočtu obce, které se dělí na běžné a kapitálové stejně tak, jak tomu je u příjmů. Peková (2011) charakterizuje běžné výdaje tak, že pokrývají pravidelné potřeby v regionálním veřejném sektoru během rozpočtového období. Tyto výdaje jsou také označovány jako neinvestiční nebo provozní výdaje. Peková et al. (2012) ve své publikaci komentuje také kapitálové výdaje, které popisuje jako jednorázové a pravidelně se neopakující jako je např. prodej majetku.

3 FINANCOVÁNÍ OBCE

Kapitola financování obce se zaměřuje na způsoby, jakými obec získává finanční prostředky a jak s nimi zachází. Podkapitola s názvem zdroje financování obce se zabývá různými možnostmi, jak obec generuje své příjmy a zahrnuje analýzu zdrojů jako jsou daně a poplatky, příjmy z prodeje majetku, dotace a přijaté transfery. Ve druhé podkapitole s názvem rozpočtová odpovědnost je vysvětleno, jak jsou finanční prostředky v obci spravovány a jakým způsobem jsou obecní orgány odpovědny za jejich využití.

3.1 Rozpočtová skladba

Příjmy a výdaje ve veřejných rozpočtech, včetně těch obecních, jsou zařazeny do jednotného systému třídění podle různých kritérií dle vyhlášky č. 412/2021 Sb. o rozpočtové skladbě. Toto třídění zahrnuje kategorie odpovědnostní, druhové, odvětvové, konsolidační, podkladové, prostorové, nástrojové, doplňkové, programové, účelové, strukturální a transferové. (vyhláška č. 412/2021 Sb.)

Provazníková (2015) uvádí, že druhové rozdělení je nejvíce používaný způsob členění příjmů a výdajů. Tyto peněžní toky jsou propojeny a rozděleny podle různých kritérií, jako jsou běžné a kapitálové, návratné a nenávratné, opakující se a neopakující se, domácí a zahraniční. Mezi příjmy v druhovém členění řadíme daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté dotace.

3.2 Zdroje financování obce

Zdroje financování obce zahrnují různé příjmy, které obec získává k pokrytí svých výdajů a financování svých činností. Mezi takové zdroje podle Provazníkové (2015) řadíme:

- Daňové příjmy obcí,
- dotace a transfery,
- finanční prostředky z fondů EU,
- nedaňové příjmy,
- kapitálové příjmy,
- ostatní příjmy.

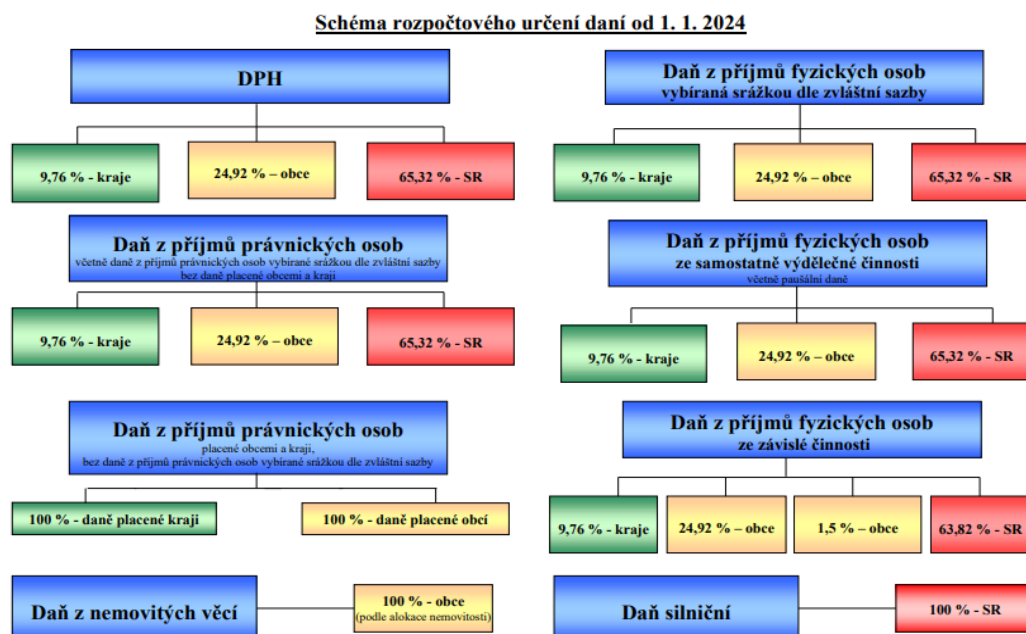
Příklady daňových, nedaňových a ostatních příjmů jsou uvedeny výše ve druhé kapitole, ve které se mimo jiné rozebírají i příjmy a výdaje rozpočtu. Níže se tedy zaměřím na zbylé zdroje financování a na novely zákona o rozpočtovém určení daní (RUD).

3.2.1 Novely zákona o RUD

Daně představují hlavní zdroj příjmů obce v rámci rozpočtové soustavy a jsou důležitým faktorem pro finanční řízení ÚSC. Je zásadní, aby byly daně správně stanoveny a vybírány v souladu s platnými právními předpisy. Ministerstvo financí České republiky, spolu s dalšími orgány a institucemi, připravuje návrhy nových daňových zákonů a jejich změn. Zároveň má na starosti správu a výběr daní a cel prostřednictvím svých úřadů. (Peková et al., 2019)

Rozpočtové rozdělení daní v České republice je upraveno zákonem č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní, který stanovuje, jakým podílem se obce, kraje a státní fondy mají podílet na výnosu daně z přidané hodnoty, daní z příjmů a daní z nemovitých věcí. (Kovářová, 2023)

Následující schéma popisuje rozpočtové určení daní v %, které je platné od 1.1.2024.

Obrázek 1 Schéma rozpočtového určení daní (Rozpočtové určení daní, 2024)

3.2.2 Dotace a transfery

Řezníčková (2019) rozděluje transfery do tří kategorií, kterými jsou dotace ze státního rozpočtu a státních fondů, dotace z rozpočtu kraje nebo dotace z Národního fondu. Dotace jsou pevnou částí příjmu obecního i krajského rozpočtu. V případě obecního rozpočtu tvoří tyto transfery až třetinu celkových příjmů. Tento druh příjmů je pravidelně poskytovaný každoročně. Hlavním důvodem poskytování dotací je, že ÚSC nejsou schopny financovat aktivity pouze z daňových příjmů a správy majetku. Peková (2011) tuto teorii doplňuje tím, že finanční transfery přidělované z celkového rozpočtu do obecního rozpočtu jsou důkazem, že dochází k přerozdělování finančních prostředků, což ukazuje projev solidarity.

Dotace lze mimo jiné rozdělit na účelové a neúčelové. Rozdíl mezi nimi spočívá v tom, že účelové dotace jsou určeny pro konkrétní projekty s jasně stanoveným cílem, zatímco neúčelové dotace nemají specifický účel, ale měly by být využity efektivně. Účelové dotace se dále dělí na dotace bez spoluúčasti, kde obec obdrží pouze část finanční částky a zbytek si musí dofinancovat z vlastních příjmů, a dotace bez spoluúčasti, kdy obec dostává finanční příspěvek v plné výši. (Peková et al., 2019)

3.2.3 Finanční prostředky z fondů EU

Kromě transferů ze státních fondů mohou místní úřady získat také dotaci z evropských fondů. Obec nebo kraj si o tento druh dotace musí zažádat. Poskytnutí peněžního prostředku z EU je cílené a spojené s konkrétními projekty, které podporují cíle soudržnosti EU. (Peková, 2011). Provozánková (2016) tuto teorii doplňuje tím, že členství České republiky v EU umožňuje podílet se na sdílených politikách EU včetně politiky zaměřené na ekonomickou a sociální soudržnost.

Horák (2014) uvádí, že cílem fondů EU je zmenšit ekonomické a sociální rozdíly mezi členskými státy. Tyto fondy umožňují zájemcům čerpat finance prostřednictvím různých operačních programů. Mezi takové fondy řadíme podle (2024, Ministerstvo pro místní rozvoj):

- Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR),
- evropský sociální fond (ESF+),
- fond soudržnosti (FS),
- evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV),

- evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond (ENRAF).

Na oficiálních stránkách Evropské unie jsou výše zmíněné fondy charakterizovány podle zaměření a cílů v období 2021-2027. ERDF je zaměřen na posílení hospodářské, sociální a územní soudržnosti v EU. Jeho cílem je náprava mezi regiony, umožnění investice do chytřejší, konkurenceschopnější a propojenější Evropy. ESF+ je hlavním prostředkem, který slouží k investicím do lidských zdrojů, a to konkrétně v oblasti zaměstnanosti, sociálního bydlení a vzdělání. Dalším fondem, který se zaměřuje na podporu investic v oblasti životního prostředí a rozvoje dopravní infrastruktury, je fond soudržnosti. Ten podporuje projekty v patnácti členských zemích, mezi kterými je i Česká republika, Slovensko, Polsko a další. (Ec.europa.eu., 2020). Janatka (2019) popisuje další z fondů, kterým je EZFRV, jehož hlavní záměr je podpora venkovských oblastí, což je součástí společné zemědělské politiky EU. Taktéž má za cíl zvýšit konkurenceschopnost sektoru zemědělství a lesnictví. Posledním fondem je ENRAF, který má za cíl podporovat udržitelný rozvoj rybolovu a usiluje o snížení negativních dopadů rybolovu na mořské prostředí.

3.3 Rozpočtová odpovědnost

Tato podkapitola se věnuje otázkám spojené s rozpočtovou odpovědností z rozpočtového hlediska. Podle Mrkávky et al. (2020) patří místní rozpočty z hlediska jednotlivých stupňů vlády k veřejným rozpočtům nejnižší úrovně. Jsou schvalovány na veřejných zasedáních zastupitelstev a řídí se zákony a rozpočtovými pravidly. Rozpočty musí vyjadřovat veškeré finanční vztahy s okolím, včetně státního rozpočtu a jiných subjektů.

Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v §4 odst. 6 uvádí, že při použití opatření podle zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti může být rozpočet ÚSC schválen jako schodkový pouze v situaci, kdy lze schodek pokrýt finančními prostředky z minulých období nebo prostřednictvím návratné finanční pomoci. (zákon č. 250/2000 Sb.)

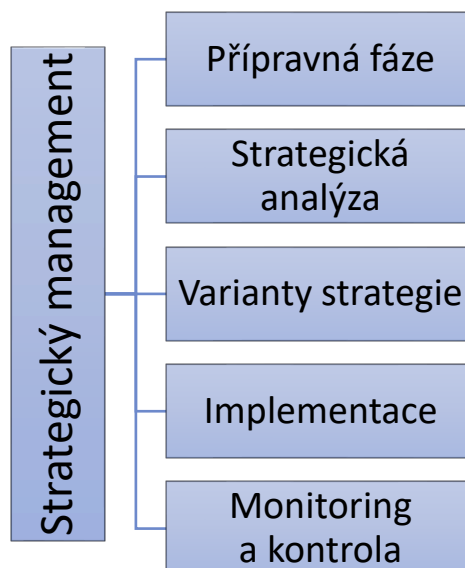
Ve §13 odst. 4 zákona 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů je stanoveno že: *„Při uplatnění opatření podle zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti nesmí měsíční výdaje územního samosprávného celku stanovené v pravidlech rozpočtového provizoria překročit jednu dvanáctinu výdajů rozpočtu schváleného pro předchozí rozpočtový rok. Vyšší výdaje lze stanovit pouze v případě, že jejich zvýšení přímo souvisí se zvýšením financování výdajů stanovených jiným zákonem nebo v případě výdajů z důvodu předfinancování projektu spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie.“* (zákon č. 250/2000 Sb.)

4 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ OBCÍ

Strategické plánování je proces, během kterého subjekt formuluje svou budoucí činnost, stanovuje cíle a zvažuje, jak je dosáhnout. Tento proces zahrnuje vytvoření strategického plánu a je důležitou součástí strategického managementu, jehož cílem je celkově zlepšit situaci v obci, a to pomocí kontinuálního procesu, který by měl vést k dlouhodobému zlepšení výsledků. (Krbová, 2017). Renz (2016) dodává, že pro úspěšné provedení strategického managementu je nezbytné, aby organizace věnovala pozornost také místní kultuře. Samotné vytvoření strategického plánu v obci obvykle není tak obtížné jako zajištění stavu, kdy bude uplatněno strategické myšlení.

Šilhánková (2007) rozvádí tuto teorii strategického plánování tím, že dříve byl jeho hlavní cíl pouze ekonomický růst. Nicméně v současné době se do metod strategického plánování začleňuje téma udržitelného rozvoje. Perlín a Bičík (2006) publikují, že zástupci obcí začali intenzivně vytvářet strategické dokumenty, což má několik důvodů. Hlavním důvodem je využívání dotací z EU, což vedení obcí přimělo k uvědomění si potřeby dokumentu pro dlouhodobý rozvoj obce a k popularizaci strategického plánování.

Tabulka 4 Fáze strategického managementu (Krbová, 2017; vlastní zpracování)

V tabulce výše jsou uvedeny fáze strategického managementu podle Krbové (2017). Zuzák (2022) tuto teorii rozvádí tím, že bez jasně definovaného cíle a konkrétní vize není možné mluvit o dobrém strategickém plánu. Dále je nezbytný objektivní základ pro takový plán, který vychází z odborné multidisciplinární analýzy. Proto celý proces strategie začíná analýzou vnějšího i vnitřního prostředí což je přípravná fáze. Následuje formulace vize a provedení strategické analýzy jakožto druhé fáze. Krbová (2017) uvádí, že cílem

strategické analýzy je vyhledat taková místa, která jsou důležitá pro rozvoj obce, což se nenásledně použije při výběru konkrétní strategie ve třetí fázi. Do této fáze tedy řadíme samotné strategické plánování, jehož cílem je konečná strategie. Implementační fáze je praktickou částí strategického managementu, pracuje se zde i s finančním plánem, časovým harmonogramem a lidskými zdroji, které jsou za strategii zodpovědné. Krbová (2017) a Dobrucká (2007) se shodují, že konečnou fází je monitoring a kontrola, která nabízí zpětnou vazbu pro řídicí pracovníky a umožňuje jim inovaci strategie. Zároveň jsou díky ní mohou odhalit možná rizika a navrhnout jejich eliminaci. Cílem těchto pěti fází je změna situace k lepšímu.

4.1 Program rozvoje obce

Program rozvoje obce představuje hlavní strategický nástroj pro řízení rozvoje obce. Tento program zahrnuje plány a akce, které jsou zaměřeny na budoucnost obce, a slouží k dosažení stanovených cílů. Tyto cíle jsou formulovány na základě analýzy současné situace v obci a jsou ovlivněny názory a potřebami občanů, podnikatelů, organizací a dalších subjektů působících v obci. Program rozvoje obce je obvykle vypracován s ohledem na časové období trvající 4 až 7 let. (2014)

4.2 SWOT analýza

Tento typ analýzy je taktéž strategický nástroj používaný k posouzení interních (silné a slabé stránky) a externích (příležitosti a hrozby) faktorů ovlivňující danou obec. Zkratka “SWOT“ je odvozena z anglických slov Strengths, Weaknesses, Opportunities a Threats, což v překladu znamená síly, slabiny, příležitosti a hrozby. Cílem této analýzy je identifikovat podstatné faktory, které mohou ovlivnit úspěch daného subjektu a poskytnout základ pro strategické rozhodnutí a plánování. SWOT analýza poskytuje rámec pro zhodnocení současné situace a pomáhá identifikovat možnosti pro růst a rozvoj, stejně jako potenciální hrozby, kterým by projekt mohl čelit. (Bristow, Healy, 2020)

5 METODY A UKAZATELE FINANČNÍ ANALÝZY ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

V poslední kapitole teoretické části jsou prezentovány základní ukazatele. Je zřejmé, že pro finanční analýzu obce nebude možné použít všechny uvedené oblasti. Podle Provazníkové (2015) jsou pro hodnocení finanční situace obce vytvořeny a diskutovány ukazatele týkající se příjmů a výdajů rozpočtu, salda běžného a kapitálového rozpočtu, zadluženosti obce, likvidity obce a případně další.

Některé postupy v obchodním prostředí lze aplikovat i ve veřejném sektoru. Avšak, veřejná správa má svá specifika v oblasti finanční analýzy. Otrusinová et al. (2011) identifikuje hlavní oblasti finanční analýzy ve veřejném sektoru jako:

- Běžné hospodaření,
- investice a jejich financování,
- správa majetku.

Knápková et al. (2017) doplňuje konkrétní metody finanční analýzy, kterými jsou:

- Analýza stavových ukazatelů, ve které se jedná o majetkové a finanční struktury,
- analýza tokových ukazatelů, která se týká především analýzy nákladů, výnosů a zisku,
- analýza rozdílových ukazatelů, kde hlavní roli hraje čistý pracovní kapitál,
- analýza poměrových ukazatelů, do které spadají ukazatele likvidity, rentability, aktivity, zadluženosti a další,
- souhrnné ukazatele hospodaření díky nimž dochází k souhrnnému zhodnocení finančního zdraví podniku.

5.1 Ukazatel běžné likvidity

Běžný likvidní ukazatel se používá k posouzení platební schopnosti obce a udává, kolikrát je obec schopna pokrýt své krátkodobé závazky pomocí svých běžných aktiv. Doporučená hodnota tohoto ukazatele je obvykle v rozmezí 1,5 až 2,5. Vyšší hodnota zpravidla snižuje riziko platební neschopnosti. Pokud je hodnota nižší než 1, naznačuje to, že obec není schopna platit své krátkodobé závazky a musí financovat tyto závazky prodejem

dlouhodobého majetku. (Sedmihradská 2015). Hodnota tohoto ukazatele je udávána v absolutních číslech.

Běžná likvidita = oběžná aktiva / krátkodobé závazky

5.2 Ukazatel celkové zadluženosti

Ukazatel celkové zadluženosti vyjadřuje, jaká část majetku je financována pomocí cizích zdrojů. I když celkový dluh obcí zůstává stabilní, problém zadluženosti územních samospráv zůstává aktuální. Nejvíce k celkovému dluhu přispívají velká města, avšak riziko nesplácení dluhu je v jejich případě menší než u malých obcí. Tento ukazatel zadluženosti obce vyjadřuje poměr cizích zdrojů k celkovému majetku, který je vyjádřen v procentech. Doporučená hodnota tohoto poměru by neměla přesáhnout 25 %. (Němeček, Linhartová, 2016)

Celková zadluženost = cizí zdroje/ aktiva celkem *100

5.3 Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích

Tento ukazatel poskytuje informace o tom, jaký podíl rozpočtu obce byl vynaložen na investiční projekty. Je to procento investičních výdajů ve srovnání s celkovými výdaji obce. Přesná hodnota tohoto ukazatele není pevně stanovena, a proto je nutné jej posuzovat ve srovnání s jinými obcemi. U středně velkých měst lze stanovit minimální hranici ve výši 20 %. (Pavlas, 2015)

Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích= kapitálové výdaje/ (běžné + kapitálové výdaje)

6 SHRNUÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Teoretická část bakalářské práce poskytuje přehled o hlavních konceptech spojených s obcemi jako územními samosprávnými celky v České republice.

První část se zaměřuje na strukturu a charakteristiku obcí, včetně jejich členění na různé úrovně, a popisu orgánů, které obec řídí. Tato část také pojednává o organizaci ÚSC a jejich vztahu k veřejné správě.

Druhá kapitola se zabývá hospodařením obcí, kde je kladen důraz na správu majetku a řízení rozpočtu. Zahrnuje analýzu příjmů a výdajů, která je klíčová pro finanční stabilitu obce a plánování budoucích investic.

Třetí kapitola se věnuje financování obcí, přičemž je zde popsána rozpočtová skladba, zdroje financování a principy rozpočtové odpovědnosti. Tato část přináší hlubší porozumění tomu, jak jsou financovány projekty obcí a jak je sledována a zajišťována jejich finanční stabilita.

Ve čtvrté kapitole je charakterizováno strategické plánování obcí, což zahrnuje programy rozvoje obce a SWOT analýzu. Tyto nástroje pomáhají obcím definovat své dlouhodobé cíle a strategie pro dosažení těchto cílů v souladu s potřebami občanů a dalších zúčastněných stran.

Poslední část teoretické části popisuje metody a ukazatele finanční analýzy ÚSC, což poskytuje náhled na to, jak jsou finanční výsledky obcí hodnoceny. Toto shrnutí poskytuje základní znalosti a porozumění oblasti, které jsou nezbytné pro další praktickou aplikaci v rámci bakalářské práce.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 CHARAKTERISTIKA A SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA VYBRANÝCH MĚST

První kapitola praktické části se zaměřuje na charakteristiku a socioekonomickou analýzu vybraných měst, kterými jsou Vrchlabí a Lipník nad Bečvou. Cílem této části bakalářské práce je poskytnout ucelený pohled na aspekty a charakteristiky těchto měst, které mohou ovlivňovat jejich sociální, ekonomický a kulturní vývoj. Pochopení těchto faktorů je nezbytné pro formulaci efektivních politik a strategií pro řízení a rozvoj městských oblastí. První podkapitoly se zabývají obecnou charakteristikou měst, včetně historie a demografické situace. Dále jsou zmíněny socioekonomické ukazatele, jako jsou zaměstnanost, vybavenost měst, bydlení a další faktory, které mohou ovlivnit životní podmínky ve vybraných městech.

7.1 Historie měst

Pohled do minulosti vybraných měst je důležitý k porozumění jejich historickému vývoji a formování. Historie měst je podstatným faktorem, který ovlivňuje jejich současnou podobu, kulturu a identitu. Kromě významných událostí jsou zmíněny také období a procesy, které formovaly tato města a přispěly k jejich charakteristickým rysům.

7.1.1 Historie města Vrchlabí

Historie města Vrchlabí sahá až do středověku, kdy zde vznikla první osada s českým jménem Wrchlab a německou vsí Goswindsdorf. Písemné prameny zmiňují tuto oblast již v roce 1359. Vrchlabí se stalo významným centrem hornictví a obchodu. Jeho historie je spojena s významnými osobnostmi, jako byl Kryštof Gendorf z Gendorfu, odborník v oblasti hutnictví železa. Později město přešlo do majetku rodiny Valdštejnů a Morinů. Díky rozvoji hutnictví se Vrchlabí stalo důležitým dodavatelem zbraní během třicetileté války. Zpracování lnu se stalo dalším významným odvětvím místního průmyslu, což ovlivnilo hospodářský růst a vývoj města. Ve 20. století pak město zažívalo další rozvoj v oblasti průmyslu, zejména ve výrobě stavebních materiálů. Odborníci se shodují, že historie Vrchlabí je příběhem neustálého boje o rozvoj a modernizaci, který formoval jeho charakter a identitu. (Město Vrchlabí, © 2024)

7.1.2 Historie města Lipník nad Bečvou

Město Lipník nad Bečvou má počátky až ve středověku, kdy se vyvíjelo jako významné obchodní a řemeslné centrum. První písemná zmínka o Lipníku nad Bečvou pochází z roku

1293. Během své historie prošlo město různými obdobími prosperity i úpadku, přičemž hrálo významnou roli v regionálním obchodu a kultuře. V průběhu času se stalo centrem textilního průmyslu a výroby papíru. Během 19. století se Lipník nad Bečvou stal moderním průmyslovým městem, zejména díky rozvoji textilního a strojírenského průmyslu. V té době také proběhla výstavba železniční trati spojující město s okolními regiony, což podpořilo jeho ekonomický rozvoj. Ve 20. století bylo město ovlivněno událostmi obou světových válek a následným politickým vývojem. Po roce 1989 prošlo město transformací svého hospodářství a úsilím o obnovu a ochranu historického a kulturního dědictví. Dnes je město známé svou historickou architekturou, kulturními akcemi a přírodními krásami v okolí. (Musilová a Gladišová, 2014)

7.2 Charakteristika města Vrchlabí

Vrchlabí je město nacházející se v Královéhradeckém kraji v České republice. Je situováno v podhůří Krkonoš a má bohatou historii sahající až do středověku. Charakterizuje ho kombinace malebného historického centra s moderními prvky a širokým spektrem přírodních krás v okolí. Díky své poloze poblíž Krkonoš je Vrchlabí oblíbeným turistickým cílem, zejména pro milovníky horolezectví, lyžování, turistiky a cykloturistiky. Okolní příroda nabízí mnoho možností pro aktivní odpočinek.

Současně se Vrchlabí neustále rozvíjí jako moderní město s dobře vyvinutou infrastrukturou, službami a ekonomickými příležitostmi. Je domovem několika podniků a průmyslových závodů, které jsou v regionální ekonomice důležité.

7.2.1 Vývoj obyvatelstva

Tabulka 5 Vývoj obyvatelstva města Vrchlabí (obyvateleceska.cz; vlastní zpracování)

Vývoj obyvatel ve městě Vrchlabí v letech 2013–2023										
2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
12 676	12 602	12 599	12 516	12 502	12 494	12 461	12 340	12 289	11 968	12 205

Tato tabulka zobrazuje vývoj počtu obyvatel ve městě Vrchlabí v období 2013 do roku 2023. Na první pohled lze pozorovat mírný pokles v počtu obyvatel za posledních deset let s několika výkyvy. Konkrétně v letech 2013 až 2016 je vidět poměrně stabilní trend s drobnými změnami. Následně v letech 2017 až 2019 je viditelný menší pokles. V roce

2020 je zaznamenám větší propad, po kterém následuje mírný nárůst v roce 2021. Avšak následující rok opět dochází k výraznějšímu poklesu, kdy počet obyvatel poprvé ve sledovaném období klesl pod 12 000. V roce 2023 dochází k nárůstu, počtu obyvatel z předešlých let však dosaženo nebylo.

Ve správním obvodu Vrchlabí se nachází 16 obcí a dohromady tento obvod čítá 29 346 obyvatel. Český statistický úřad (ČSÚ), uvádí, že je v daném obvodu nejmenší porodnost za posledních 22 let a přirozený přírůstek obyvatel sahá do záporných čísel. V roce 2021 tento ukazatel udává číslo -209 a v roce 2022 počet -101 obyvatel. Kromě tohoto ukazatele je důležité zmínit také přírůstek obyvatel stěhováním, který byl v roce 2021 záporný s počtem -67, ale v roce 2022 nastává velký zvrat a tento přirozený přírůstek obyvatel vyrostl na 738. Průměrný věk mužů a žen za posledních deset let vzrostl o necelé 2 %, což je také důležitý údaj pro demografickou analýzu. Zároveň ČSÚ uvádí i index stáří, který udává počet osob ve věku 65 let a více na 100 dětí ve věku 0–14 let, který od roku 2012 do roku 2022 vzrostl z čísla 109,2 na číslo 139,2. Tento index potvrzuje stárnutí obyvatelstva v obvodu Vrchlabí a tím pádem taktéž v samotném městě Vrchlabí.

Při podrobnějším zkoumání demografické situace ve Vrchlabí před sto lety lze zjistit, že většina obyvatelstva se hlásila k německé národnosti. V roce 1913 zde žilo 7048 obyvatel, z nichž přibližně 1/10 byli Češi, zatímco ostatní hovořili německy. O dvacet let později se počet Čechů zvýšil na počet větší dvanáct set, přičemž celkový počet obyvatel klesl na 6984.

7.2.2 Nezaměstnanost

Tabulka 6 Vývoj nezaměstnanosti ve městě Vrchlabí (vlastní zpracování podle data.mpsv.cz)

Vývoj nezaměstnanosti ve městě Vrchlabí v letech 2014–2024 (uvedeno v %)										
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
6,2	4,5	0,8	1,6	1,3	1,4	2,3	2,0	3,3	2,6	2,8

Tato tabulka zobrazuje vývoj nezaměstnanosti ve městě Vrchlabí v období let 2014 až 2024. Data jsou získané z Úřadu práce z posledního měsíce v roce, kromě roku 2024, kde je použitý údaj z měsíce ledna. Na první pohled lze vidět, že nezaměstnanost ve městě Vrchlabí vykazuje výrazné fluktuace během sledovaných deseti let. V roce 2014 je zaznamenána poměrně vysoká míra nezaměstnanosti ve výši 6,2 %, avšak následně dochází

k významnému poklesu v letech 2015 a 2016 na hodnoty 4,5 % a 0,8 %, což naznačuje zlepšení trhu práce v daném období.

V letech 2017 až 2019 zůstává míra nezaměstnanosti relativně nízká, s hodnotami kolem 1 % až 1,4 %. V roce 2020 dochází k nárůstu na 2,3 %, což je zapříčiněno vnějšími faktory, jako je například ekonomická situace v důsledku pandemie Covid 19, což negativně ovlivnilo trh práce. Další sledované roky je míra nezaměstnanosti relativně stabilní, avšak v roce 2023 dochází ke snížení na 2,6 %. Poslední sledovaný rok se míra zvyšuje o dvě desetiny. Celkově lze tedy zhodnotit, že nezaměstnanost ve městě Vrchlabí vykazuje určitou fluktuaci, ale se sklony k mírnému nárůstu v posledních letech sledovaného období.

7.2.3 Vybavenost města

Ve městě Vrchlabí se nachází nemocnice s názvem Nemocnice Vrchlabí, která poskytuje zdravotní péči pro obyvatele města a okolního regionu. Nemocnice nabízí široké spektrum lékařských služeb včetně ambulantní péče, akutní péče, chirurgických a interních oddělení, porodnice a dalších specializovaných služeb. Nemocnice je důležitým prvkem infrastruktury ve městě, který poskytuje obyvatelům přístup ke kvalitní péči a lékařským službám bez nutnosti cestovat do vzdálenějších měst.

Ve městě se dále nachází hned několik základních i mateřských škol, včetně třídy pro žáky s lehkým mentálním postižením, dále také dětský domov a dům dětí a mládeže. Pro středoškolské vzdělání je možné vybrat ze dvou středních škol, kterými jsou Střední škola Strojírenská a Elektrotechnická nebo Krkonošské gymnázium a Střední odborná škola. Tato rozsáhlá vybavenost města je zásadní, protože takové instituce poskytují dětem vzdělání a přípravu pro budoucnost a zároveň přispívají k rozvoji komunity.

Další vybavenost města je přizpůsobená pro volnočasové aktivity obyvatel a turistů, jedná se například o veřejná hřiště, běžecké tratě, přírodní koupaliště a nové moderní aquacentrum, které bylo otevřeno ke konci roku 2022.

7.3 Charakteristika města Lipník nad Bečvou

Lipník nad Bečvou je malebné město ležící v Olomouckém kraji v České republice. Město je situováno na soutoku řek Bečvy a Moravy, což mu dodává krásnou krajinu a příjemné prostředí pro turisty i obyvatele. Město má bohatou historii, která sahá až do středověku. Je známé svou historickou architekturou, jako je renesanční radnice, gotický hrad a mnoho dalších historických památek.

Díky své poloze v blízkosti řek toto město nabízí mnoho možností pro turisty a milovníky přírody. Oblast je vhodná pro pěší turisty, cykloturistiku, rybaření a další outdoorové aktivity. Ve městě je bohatý kulturní život, který zahrnuje kulturní akce, festivaly, výstavy a další události.

Lipník nad Bečvou má rozmanitou ekonomiku, která zahrnuje průmysl, služby a cestovní ruch. Ve městě sídlí několik podniků, které také přispívají k místní ekonomice.

7.3.1 Vývoj obyvatelstva

Tabulka 7 Vývoj počtu obyvatel ve městě Lipník nad Bečvou (vlastní zpracování podle obyvateleceska.cz)

Vývoj počtu obyvatel ve městě Lipník nad Bečvou v letech 2013–2023										
2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
8 240	8 191	8 181	8 179	8 123	8 047	8 024	7 982	7 953	7 826	7 981

Na základě této tabulky lze pozorovat několik trendů, jako je celkový pokles populace. Z údajů je patrné, že město za sledované období zaznamenalo pokles počtu obyvatel. V roce 2013 mělo město 8 240 obyvatel, zatímco v roce 2023 klesl počet na 7 981 obyvatel. Navzdory celkovému poklesu populace lze v některých letech pozorovat stabilizaci nebo mírné fluktuace. Například v letech 2015 až 2016 je počet obyvatel relativně stabilní, ale v letech 2016 až 2018 dochází k mírnému poklesu. Následně se v letech 2018 až 2020 zdá být populace stabilní, než se znovu začne mírně snižovat v letech 2020 až 2023. Je důležité upozornit na nárůst obyvatel v roce 2023 z počtu 7 826 na 7 981.

Celkově lze tedy vývoj obyvatel popsat tak, že město Lipník nad Bečvou zažívá pokles populace s několika obdobími mírné stabilizace a možnými změnami trendu v průběhu let.

Podle dat z ČSÚ můžeme úbytek obyvatel ve městě Lipník nad Bečvou odůvodnit stárnutím obyvatelstva. Od roku 2013 do roku 2022 se počet obyvatel starších 65 let zvýšil z počtu 1 347 na 1 643. Průměrný věk obyvatelstva se zvýšil o 2 % z věku 41,2 na 43,2. Zároveň se ve sledovaném městě zvýšil i index stáří, kdy v roce 2013 byl 109,8 a do roku 2022 vzrostl na 132,3. Nárůst indexu stáří potvrzuje stárnutí populace v tomto městě a zároveň odůvodňuje úbytek obyvatel.

Co se týče celkového přírůstku, do kterého spadá přírůstek přirozený i zapříčiněný stěhováním, je poprvé od roku 2013 kladný. Konkrétně je celkový přírůstek v roce 2022 155 obyvatel, kteří se přistěhovali, protože přirozený přírůstek je v daném roce nulový.

7.3.2 Nezaměstnanost

Tabulka 8 Vývoj nezaměstnanosti ve městě Lipník nad Bečvou (vlastní zpracování podle data.mpsv.cz)

Vývoj nezaměstnanosti ve městě Lipník nad Bečvou v letech 2014–2024 (uvedeno v %)										
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
11,6	9,0	7,7	6,0	4,3	3,0	5,3	4,2	4,7	4,4	4,8

Tabulka zobrazuje vývoj míry nezaměstnanosti ve městě Lipník nad Bečvou v období 2014 až 2024. Z dat v tabulce je patrné, že město zažilo významný pokles míry nezaměstnanosti během sledovaného období. Například v roce 2014 byla míra nezaměstnanosti 11,6 %, ale do roku 2019 klesla na 3 %, což naznačuje výrazné zlepšení situace na trhu práce. I když dochází k celkovému poklesu nezaměstnanosti, lze pozorovat i fluktuace v průběhu jednotlivých let. Například mezi lety 2015 a 2016 došlo k mírnému poklesu, ale poté se míra stabilizovala s mírnými výkyvy v následujících letech. Tak jako to bylo u města Vrchlabí, i zde je v roce 2020 nárůst nezaměstnanosti způsobený s pandemií Covid 19, při které byly uzavřené některé podniky. V posledních letech sledovaného období, tedy od roku 2021 do roku 2024, je míra relativně stabilní s mírnými výkyvy. V roce 2024 se míra dostává na 4,8 %, což je o něco vyšší než v předchozích letech, ale stále je relativně nízká.

7.3.3 Vybavenost města

Ve městě Lipník nad Bečvou není nemocnice jako taková, ale nacházejí se zde ambulance, které spadají pod nemocnici v Hranicích s názvem Nemocnice Hranice a.s. Obyvatelé města tedy mohou využít péči na gynekologické ambulanci, rehabilitacích, chirurgické ambulanci a radiodiagnostickém oddělení. Pro jinou lékařskou pomoc musí využít nemocnici v Hranicích, která je vzdálená 12 km.

Co se týče vzdělávání, tak místní obyvatelé mohou pro své děti využít jak mateřské a základní školy, tak v případě potřeby i zvláštní školy a základní uměleckou školy. Také pro středoškolské vzdělávání zde lze najít některé možnosti, a to na střední škole

elektrotechnické, stavební nebo místním gymnáziu. Takové vybavení ve vzdělávací infrastruktuře je důležité pro rozvoj místního obyvatelstva a pro celkový rozvoj města.

Mezi další vybavenost města patří místa a akce spojené s historií tohoto místa. Město Lipník nad Bečvou nese přezdívku Kovářské město. Tradice výstavy Kovu je zde od roku 2005, kdy poprvé město hostilo výběr uměleckých prací helfštýnských kovářů. Ve spojitosti s kovem jsou kromě výstav také prohlídky a sbírky uměleckých děl.

V Lipníku nad Bečvou se nachází místa pro rekreaci v letních dnech jako je například koupaliště, které je vybaveno plaveckým bazénem, bazénem pro děti a také brouzdalištěm pro nejmenší návštěvníky. Mezi další místa pro využití volného času patří Meditační zahrada s dětským hřištěm. Naopak pro zimní rekreaci se obyvatelé musí poohlédnout v okolních městech, příkladem může být aquapark v nedalekých Hranicích.

8 STRATEGICKÉ PLÁNY VYBRANÝCH MĚST

V dnešní době se města potýkají s řadou výzev a příležitostí v oblasti rozvoje a udržitelnosti. Aby byla zajištěna prosperita a kvalita života obyvatel, je nezbytné, aby města měla jasné definované strategické plány, které určují směr jejich rozvoje a poskytují rámec pro rozhodování a plánování následujícího období. Tato kapitola se zaměřuje na zkrácenou analýzu strategických plánů dvou vybraných měst, Vrchlabí a Lipník nad Bečvou, s cílem porozumět jejich obsahu a zpracování.

8.1 Program rozvoje obce Vrchlabí

Strategický plán nazvaný „Program rozvoje města Vrchlabí“ se skládá z jednoho dokumentu, který je vypracován na 83 stran s působností od roku 2020 do roku 2025. Tento dokument byl připraven společností DABONA s.r.o., která zpracovává strategie rozvoje od roku 1995. Specializuje se převážně na zpracování žádostí o dotace z evropských i národních programů a její obchodní partneři jsou zejména ÚSC, převážně z Pardubického, Královéhradeckého a Středočeského kraje. Nedávno však rozšířila svou působnost a je tedy možné považovat ji za celorepublikovou.

8.1.1 Obsah

Obsah programu rozvoje města Vrchlabí je rozdělen na analytickou část, která zkoumá současný stav obyvatelstva, ekonomiky, životního prostředí a dalších aspektů. Součástí této části je i provedení SWOT analýzy. Dále dokument obsahuje návrhovou část, kde je zahrnuta vize města Vrchlabí, určení prioritních oblastí, a nakonec hodnocení a aktualizace programu.

SWOT analýza je v dokumentu rozvoje města Vrchlabí zpracována na jednu stranu A4, což je doporučená délka pro tento druh analýzy. Analýza je rozdělená tzv. křížem na 4 části. V každé části se nachází pár bodů, které jsou stručné a celková analýza je díky tomu přehledná. V oblasti silných stránek se nachází nízká nezaměstnanost a dobrá občanská vybavenost. Naopak ve slabých stránkách se objevuje hustá doprava ve městě a nutnost obchvatu. Mezi příležitostmi města Vrchlabí patří plánovaný obchvat města s napojením na dálniční síť a co se týče hrozeb, zde můžeme najít stárnutí obyvatelstva a celkový úbytek obyvatel ve městě.

8.2 Program rozvoje obce Lipník nad Bečvou

Tato podkapitola se vztahuje ke strategickému dokumentu na období 2024-2030. Pro strategický rozvoj města Lipník nad Bečvou byly vypracovány dva dokumenty. První se na 72 stranách zaměřuje na strategii rozvoje, zatímco druhý dokument obsahuje návrhovou část vypracovanou na 49 stran. Společně tak tyto dokumenty rozvoje zahrnují 121 stran. Plán byl sestaven pro období 2024 až 2030 a byl vypracován Městským úřadem Lipník nad Bečvou, konkrétně Odborem regionálního rozvoje, který je vnímán jako soubor procesů probíhajících uvnitř regionů týkající se pozitivních ekonomických, sociálních, enviromentálních a jiných transformací.

8.2.1 Obsah

Jelikož dokumenty rozvoje tohoto města jsou dva, máme také dva obsahy. Co se týče obsahu u strategické části dokumentu, najdeme v něm strategickou vizi města a dále také prioritní oblasti, které jsou rozděleny do osmi hlavních částí jako např. bydlení, sociální služby nebo životní prostředí. SWOT analýza je vyobrazená na jedné straně A4 v rámci analytické části, kde jsou přehledně rozděleny čtyři kategorie se silnými a slabými stránkami, příležitostmi a hrozbami. Na analytickou část dále navazuje návrhová část, která popisuje prioritní oblasti jako je např. bydlení a zaměstnanost.

9 FINANČNÍ ANALÝZA VYBRANÝCH MĚST V LETECH 2020-2023

Finanční analýza ve městech Vrchlabí a Lipník nad Bečvou v letech 2020 až 2023 je součástí této bakalářské práce, která se zaměřuje na posouzení finanční stability a výkonnosti vybraných měst v daném časovém období. Cílem této analýzy je zhodnotit, jakým způsobem města zvládají finanční výzvy, které přineslo sledované období, zejména v kontextu globálních událostí a ekonomických podmínek.

V této kapitole jsou zkoumány tři finanční ukazatele měst, kterými jsou celková zadluženost, běžná likvidita a podíl kapitálových výdajů na celkové výdaje. Tyto ukazatele poskytnou základní přehled o finanční situaci těchto měst a umožní porovnání jejich výkonnosti v analyzovaném časovém období.

9.1 Finanční analýza města Vrchlabí

Tato podkapitola se zaměřuje na finanční analýzu města Vrchlabí. Cílem analýzy je poskytnout základní pohled na finanční stabilitu a výkonnost města Vrchlabí v období let 2020 až 2023. Všechny zkoumané ukazatele pomohou k většímu přehledu o financování daného města a jeho schopnosti hospodaření s financemi. Analýza umožňuje identifikovat silné a slabé stránky a potenciální zlepšení ve správě financí.

9.1.1 Ukazatel celkové zadluženosti

Tabulka 9 Vývoj celkové zadluženosti ve Vrchlabí (vlastní zpracování podle monitor.statnipokladna.cz)

Celková zadluženost ve Vrchlabí				
Rok	2020	2021	2022	2023
Aktiva celkem (tis. Kč)	2740619,86	2832792,89	2921870,25	3016248,46
Cizí zdroje (tis. Kč)	297233,46	284911,01	298395,31	270649,37
Celková zadluženost (%)	11	10	10	9

Tabulka zobrazuje vývoj celkové zadluženosti ve městě Vrchlabí v letech 2020 až 2023. Řádek, který udává konkrétní částky celkových aktiv představuje celkovou hodnotu veškerého majetku a zdrojů, které město vlastní a má k dispozici k pokrytí svých závazků a provozních nákladů. V dalším řádku je zobrazena hodnota cizích zdrojů, které představují peněžní prostředky a závazky, které město získalo od vnějších subjektů, jako jsou banky, úvěrové instituce nebo vládní instituce.

Poslední řádek uvádí procentuální vyjádření celkové zadluženosti města Vrchlabí. Je vypočítán pomocí podílu cizích zdrojů a celkových aktiv vynásobený stem. Tento ukazatel poskytuje informaci o tom, jaký podíl majetku je financován pomocí cizích zdrojů. Nižší hodnota tohoto ukazatele naznačuje nižší úroveň zadluženosti a je považován za přijatelnější. Z výsledků celkové zadluženosti tedy vyplývá, že město postupně snižuje svou zadluženost v procentuálním vyjádření ve srovnání s hodnotou aktiv. Tento trend naznačuje, že město efektivněji využívá své zdroje a snižuje svou závislost na cizích zdrojích financování. Takový vývoj může mít pozitivní dopad na finanční stabilitu města a jeho schopnost realizovat dlouhodobé investice a projekty.

9.1.2 Ukazatel běžné likvidity

Tabulka 10 Vývoj běžné likvidity ve Vrchlabí; vlastní zpracování podle monitor.statnipokladna.cz

Běžná likvidita ve Vrchlabí				
Rok	2020	2021	2022	2023
Oběžná aktiva (tis. Kč)	283154,33	311882,9	246976,69	313824,22
Krátkodobé závazky (tis. Kč)	109207,27	110282,98	132081,33	118397,29
Běžná likvidita	2,59	2,83	1,87	2,65

Tabulka poskytuje informace o běžné likviditě v rámci finanční analýzy města Vrchlabí v letech 2020 až 2023. Na výpočet tohoto ukazatele je potřebné znát hodnotu oběžných aktiv a krátkodobých závazků, které jsou vyčísleny v tabulce. Oběžná aktiva jsou finanční prostředky a jiná aktiva, která jsou k dispozici k pokrytí krátkodobých závazků a běžných provozních nákladů města. Krátkodobé závazky města jsou finančními závazky a dluhy, které město musí splatit během následujícího ročního období.

V posledním řádku tabulky je vypočítán ukazatel běžné likvidity, což je podíl oběžných aktiv s krátkodobými závazky. Jak je již zmíněno v teoretické části této práce, tak ukazatel běžné likvidity by se měl pohybovat mezi čísly 1 až 2,5, ale čím je ukazatel vyšší, tím je město schopnější splácet své krátkodobé závazky. Z analýzy této tabulky vyplývá, že běžná likvidita ve městě Vrchlabí vykazuje výraznější změny v průběhu sledovaného období. Například v roce 2020 a 2021 dosáhla hodnota běžné likvidity poměrně stabilní úrovně kolem 2,6, zatímco v roce 2022 došlo k poklesu na 1,87 a následně v roce 2023 opět k nárůstu na 2,65. Tyto změny mohou být způsobeny různými faktory jako jsou změny ve financování města nebo neplánované výdaje.

9.1.3 Podíl kapitálových výdajů na celkové výdaje

Tabulka 11 Vývoj podílu kapitálových výdajů na celkových výdajích ve Vrchlabí (vlastní zpracování podle monitor.statnipokladna.cz)

Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích ve Vrchlabí				
Rok	2020	2021	2022	2023
Kapitálové výdaje (Kč)	92 160	119 760	230 127	113 740
Celkové výdaje (Kč)	375 877	374 984	501 545	415 490
Podíl (%)	25	32	46	27

Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích ve Vrchlabí je vypočítán v tabulce 11, která zároveň uvádí i konkrétní hodnoty kapitálových a běžných výdajů. Kapitálové výdaje představují investice města do dlouhodobých aktiv jako jsou infrastrukturní projekty, budovy a zařízení. Celkové výdaje jsou složeny z běžných a kapitálových výdajů a zahrnuje veškeré náklady, které město v průběhu let vynaložilo na své provozní a investiční aktivity.

Podíl udává procentuální vyjádření kapitálových a celkových výdajů města. Tento ukazatel poskytuje informaci o tom, jaký podíl celkových finančních prostředků města byl použit na dlouhodobé investice a rozvojové projekty. V teoretické části této práce je vyčíslená minimální hranice tohoto ukazatele, která činí 20 %. Z toho důvodu je možné odvodit, že město Vrchlabí investovalo značné finanční prostředky do dlouhodobých projektů a infrastruktury nejvíce v roce 2022, kdy tento podíl dosáhl procentuální podíl 46 %. Z analýzy této tabulky lze také vyvodit, že podíl zmíněných výdajů značně kolísá, z čeho vyplývá, že město plánuje a realizuje různé typy projektů v odlišných částkách.

9.2 Finanční analýza města Lipník nad Bečvou

9.2.1 Ukazatel celkové zadluženosti

Tabulka 12 Vývoj celkové zadluženosti v Lipníku nad Bečvou (vlastní zpracování podle monitor.statnipokladna.cz)

Celková zadluženost v Lipníku nad Bečvou				
Rok	2020	2021	2022	2023
Aktiva celkem (tis. Kč)	925764,57	912262,69	889234,03	912673,98
Cizí zdroje (tis. Kč)	69121,43	53546,71	40552,78	43402,75
Celková zadluženost (%)	7	6	5	5

V tabulce je poskytnut přehled o celkové zadluženosti města Lipník nad Bečvou v letech 2020 až 2023. Hodnota celkových aktiv zahrnuje veškerý majetek a zdroje, které město vlastní a může jej použít ke svému hospodaření a k pokrytí svých závazků. V dalším řádku jsou vyčísleny cizí zdroje v průběhu sledovaných let, které jsou tvořeny finančními prostředky a závazky, které město získalo od externích subjektů.

Celková zadluženost v posledním řádku této tabulky je vypočítána v procentech, které udávají výši dluhu daného města. Nižší úroveň ukazatele naznačuje nižší úroveň zadluženosti, která je vnímána pozitivně a poukazuje na finanční stabilitu města. Ve sledovaném období je patné, že město Lipník nad Bečvou postupně snižuje svou celkovou zadluženost, což signalizuje zlepšení ve využívání finančních prostředků města a celkovou snahu o snižování závislosti na cizích zdrojích. Takový typ vývoje posiluje finanční stabilitu města a jeho schopnost realizace dlouhodobých projektů a investic.

9.2.2 Ukazatel běžné likvidity

Tabulka 13 Vývoj běžné likvidity v Lipníku nad Bečvou (vlastní zpracování podle monitor.statnipokladna.cz)

Běžná likvidita ve Lipníku nad Bečvou				
Rok	2020	2021	2022	2023
Oběžná aktiva (tis. Kč)	138215,19	141788,62	169334,22	230757,69
Krátkodobé závazky (tis. Kč)	36707,05	30033,29	21857,7	34589,01
Běžná likvidita	3,77	4,72	7,75	6,67

V tabulce výše je prezentován vývoj běžné likvidity ve městě Lipník nad Bečvou v letech 2020 až 2023. Oběžná aktiva zahrnují finanční prostředky a další aktiva, která jsou k dispozici k rychlému použití nebo přeměně na hotovost. Čím je vyšší hodnota aktiv oproti krátkodobým závazkům, tím je větší potenciál města pro rychlé pokrytí svých krátkodobých závazků, které budou musí být splaceny do jednoho roku. Nižší hodnota krátkodobých závazků znamená menší finanční zátěž a nižší riziko pro město.

Běžná likvidita udává podíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky. V tabulce je viditelný pozitivní trend tohoto ukazatele, který signalizuje, že město má dostatek finančních prostředků k pokrytí svých krátkodobých závazků a má také rezervu pro další investice či neplánované výdaje. Zvýšená běžná likvidita může městu poskytnout větší flexibilitu při plánování a realizaci rozpočtu a projektů.

9.2.3 Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích

Tabulka 14 Vývoj podílu kapitálových výdajů na celkových výdajích v Lipníku nad Bečvou (vlastní zpracování podle monitor.statnipokladna.cz)

Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích v Lipníku nad Bečvou				
Rok	2020	2021	2022	2023
Kapitálové výdaje (Kč)	46 488	43 557	14 661	31 460
Celkové výdaje (Kč)	222 526	243 337	218 947	277 394
Podíl (%)	21	18	7	11

Výše uvedená tabulka ukazuje, jaká část finančních prostředků města Lipník nad Bečvou byla v jednotlivých letech vynaložena na dlouhodobé investice ve srovnání s celkovými výdaji.

Minimální hranice ukazatele je stanovena na 20 %, což ve sledovaném období splnil pouze rok 2020 kdy se tento podíl rovnal 21 % z celkových výdajů města. To znamená, že celkové částky, kterou město vynaložilo, byla přibližně pětina použita na rozvoj infrastruktury a jiné projekty. V dalším roce tento podíl klesl na 18 %, i když město stále investovalo do kapitálových výdajů, jejich relativní podíl na celkových výdajích byl nižší. V dalších dvou sledovaných letech podíl výrazně klesl, což naznačuje, že se město Lipník nad Bečvou nerozvíjí tak, jako v předešlých letech.

9.3 Benchmarking finančních analýz ve vybraných městech

Metoda benchmarking je manažerský nástroj, který se používá k porovnání výkonu, procesů nebo výsledků organizace. V tomto případě slouží k porovnání vybraných ukazatelů měst, které slouží k identifikaci jejich silných a slabých stránek. Zároveň pomáhá obcím získat vhled do toho, jak se jim daří a jaké jsou možnosti zlepšení.

Benchmarking slouží k podpoře strategického rozhodování, zvyšování efektivity, snižování nákladů a zvyšování konkurenceschopnosti obcí.

Tabulka 15 Interpretace výsledků finanční analýzy ve vybraných městech; vlastní zpracování

Interpretace výsledků finanční analýzy ve Vrchlabí				
Rok	2020	2021	2022	2023
Celková zadluženost (%)	11	10	10	9
Běžná likvidita	2,59	2,83	1,87	2,65
Podíl (%)	25	32	46	27
Interpretace výsledků finanční analýzy v Lipníku nad Bečvou				
Rok	2020	2021	2022	2023
Celková zadluženost (%)	7	6	5	5
Běžná likvidita	3,77	4,72	7,75	6,67
Podíl (%)	21	18	7	11

Při srovnání výsledků finanční analýzy obou měst lze pozorovat několik důležitých faktorů. Co se týče výsledků celkové zadluženosti, tak Lipník nad Bečvou má v průběhu sledovaného období nižší hodnoty než město Vrchlabí. Nižší úroveň zadluženosti může naznačovat, že Lipník nad Bečvou má stabilnější finanční pozici a snížené riziko spojené s dluhy. Vrchlabí dosahuje v posledním roce nejvyšší hodnoty celkové zadluženosti, což signalizuje snahu města o řízení a snižování finančních rizik.

U ukazatele běžné likvidity má Lipník nad Bečvou vyšší hodnoty než město Vrchlabí, ale zdravá hodnota běžné likvidity se pohybuje od hodnoty 1 do 2,5, což naznačuje, že město Vrchlabí lépe zabezpečuje krátkodobé závazky a je na stabilnější finanční pozici než město Lipník nad Bečvou i když vykazuje nižší běžnou likviditu.

U posledního ukazatele, kterým je podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích v procentech, je podle výsledků zřejmé, že Vrchlabí má ve všech sledovaných letech vyšší podíl než Lipník nad Bečvou. To může mimo jiné znamenat, že Vrchlabí investuje větší část financí do investičních projektů a infrastruktury města. Lipník nad Bečvou má v posledních dvou letech nejvyšší podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích, což naznačuje omezený rozvoj infrastruktury a investičních projektů v tomto období.

Z výše uvedených faktorů lze soudit, že z hlediska finanční stability a schopnosti řízení financí prosperuje Lipník nad Bečvou, který má nižší zadluženost. Na druhou stranu ale chybí snaha o modernizaci a dlouhodobý rozvoj, který je naopak zřetelný u města Vrchlabí. Je nutné zmínit, že ani jedno z měst nemá rizikové hodnoty jak u zadluženosti, tak u běžné likvidity.

10 VYHODNOCENÍ A NÁVRH PRO ZLEPŠENÍ HOSPODAŘENÍ VYBRANÝCH MĚST

Na základě srovnání finanční situace mezi městy Vrchlabí a Lipník nad Bečvou lze vyvodit několik doporučení, která by mohla pomoci oběma městům dosáhnout budoucí prosperity a zlepšit jejich hospodaření.

10.1 Návrh pro zlepšení hospodaření města Vrchlabí

Pro město Vrchlabí by bylo vhodné zaměřit se na několik hlavních oblastí pro zlepšení hospodaření a dosažení budoucí prosperity. Jednou z možností je diverzifikace příjmových zdrojů města. Vrchlabí by mohlo zkoumat možnosti diverzifikace svých příjmů, aby nebylo závislé pouze na jedné formě příjmů, jako jsou například daně. To by mohlo podpořit podnikání a průmysl v regionu, rozvoj turistického ruchu, investice do kulturních akcí a událostí. Dále by podpora mohla směřovat k obnovitelným zdrojům energie a k novým trendům jako jsou fotovoltaiky nebo odpadové hospodářství.

Dalším důležitým krokem by mohlo být efektivnější využití finančních prostředků. Provádění důkladné analýzy výdajů by mělo pomoci identifikovat oblasti, kde lze provést úspory nebo zlepšit efektivitu. Snížení neefektivních výdajů a optimalizace rozdělení investičních prostředků může uvolnit zdroje pro další investice do takových oblastí jako je infrastruktura, sociální služby nebo rozvoj podnikání.

Kromě podpory podnikání by město Vrchlabí také mohlo aktivněji podpořit inovace. Podpora malých a středních podniků, investice do vzdělání a odborného výcviku, a vytváření inovačního a podnikatelského prostředí může přispět k ekonomickému růstu města a k vytváření nových pracovních míst. Poskytnutí grantů, dotací nebo dalších podpůrných programů by mohlo podpořit rozvoj nových technologií nebo služeb, což je potřebné pro konkurenceschopnost města a jeho dlouhodobou prosperitu.

Nedostatky
<p style="text-align: center;"><u>Slabé stránky (W)</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Chybí významné napojení na hlavní silniční a železniční tahy.• Hustá doprava ve městě, nutnost obchvatu.• Existence ochranných pásem v důsledku polohy města na území KRNAP.• Nedostatek bytů pro místní obyvatele se středními či nižšími příjmy.• Omezené prostředky do nákladné obnovy městského bytového fondu

Obrázek 2 Slabé stránky města Vrchlabí (Program rozvoje města Vrchlabí 2020-2025)

Ve SWOT analýze města Vrchlabí jsou popsány některé slabé stránky, o kterých město ví a má v plánu je do budoucna řešit. Vyřešením těchto problematických stránek by mělo dojít ke zlepšení situace ve městě a mohlo by předcházet jedné z hrozeb, kterou je stárnutí obyvatelstva a postupné snižování počtu obyvatel města kvůli odchodu za prací, popřípadě dostupnějšímu bydlení.

Město by se mělo více zaměřit na své obyvatele, než jen na cestovní ruch a turisty obecně. Další hrozbou totiž je, že z důvodu atraktivity města a jeho blízkosti do horských středisek hrozí, že nově budovaný bytový fond bude sloužit pouze k ubytování právě pro turisty, což velmi zatíží infrastrukturu města.

Dopravní situace ve městě v posledních letech houstne a město plánuje obchvat, který by místním obyvatelům dopřál prázdnější cesty a tím pádem jim také šetřil čas při cestě za prací, do škol apod. Hustá dopravní situace omezuje obyvatele na bezpečnosti a zároveň zatěžuje životní prostředí. Město Vrchlabí by mělo usilovat o co nejrychlejší výstavbu obchvatu.

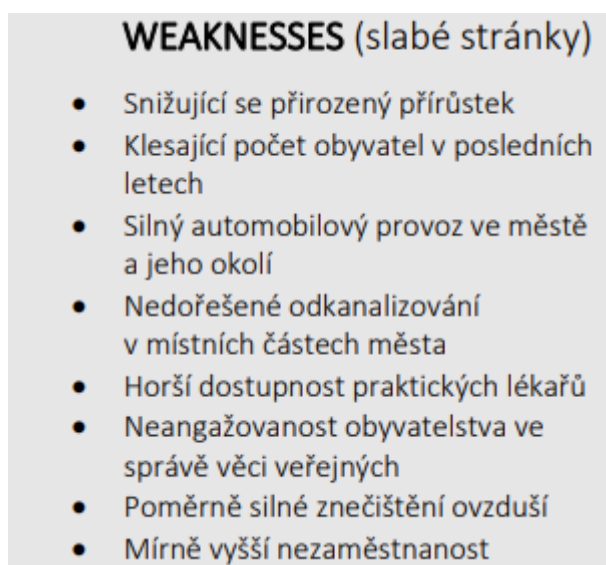
10.2 Návrh pro zlepšení hospodaření města Lipník nad Bečvou

U města Lipník nad Bečvou, je potřeba zvážit rozvoj dlouhodobé strategie města. Město má vypracovaný strategický plán rozvoje města, který uvádí 4 dlouhodobé strategické cíle. Mezi tyto cíle patří rozvoj občanské vybavenosti, služeb a podpory podnikání a zaměstnanosti ve městě a další, což poukazuje na to, že si je Lipník nad Bečvou vědom svých slabých stránek a zároveň je plánuje do budoucna eliminovat.

Podpora investic a rozvoje by měla být jednou z priorit pro toto město. Investice do infrastruktury, sociálních služeb a ekonomického růstu by mohly posílit ekonomický

potenciál města a vytvořit lepší podmínky pro obyvatele. Podpora menších podniků a startupů by mohla přispět k diverzifikaci ekonomiky města a snížit závislost na jednom odvětví.

Dalším návrhem pro zlepšení je větší zapojení občanů do rozhodovacích procesů, což by také mohlo přispět k lepšímu hospodaření ve městě. Lipník nad Bečvou by měl zvýšit transparentnost veřejné správy a poskytnout občanům více příležitostí k účasti a rozhodování ve městě, což je jedním z jeho hlavních strategických cílů. Město by pro zlepšení v komunikaci mohlo organizovat veřejné diskuse, dotazníky a zapojení občanů do tvorby projektů.

Obrázek 3 Slabé stránky města Lipník nad Bečvou (Strategický plán rozvoje města Lipník nad Bečvou 2024-2030)

Město ve své SWOT analýze popisuje slabé stránky, mezi kterými je mimo jiné také stárnutí populace a postupný úbytek obyvatelstva, jak tomu bylo u města Vrchlabí. Tomuto problému by mohla zabránit podpora menších podniků a podpora vzdělání, aby se lidé do 30 let nestěhovali z tohoto města za lepší práci nebo dostupnějším bydlením. Pokud by se tento problém neřešil, tak zde hrozí nárůst počtu obyvatel v poproduktivním věku což s sebou nese další hrozbu týkající se nedostatečné kapacity sociální a zdravotní péče.

V oblasti dopravy se v Lipníku nad Bečvou také objevují některé problémy, jako je silný automobilový provoz, který zhoršuje ovzduší a znepříjemňuje každodenní pohyb místních obyvatelů. Vedení města by se do budoucna mělo zaměřit i na tuto problematiku.

11 KATALOG KONKRÉTNÍCH NÁVRHŮ PRO ZLEPŠENÍ HOSPODAŘENÍ VE VYBRANÝCH MĚSTECH

V této kapitole jsou představeny tři konkrétní projekty, které mohou mít pozitivní vliv na hospodaření ve městech Vrchlabí a Lipník nad Bečvou.

11.1 Návrh projektu výstavby obecních bytů pro zlepšení hospodaření města Vrchlabí

Vzhledem k rostoucí potřebě dostupného a kvalitního bydlení pro občany města Vrchlabí se navrhuje projekt výstavby nových obecních bytů. Cílem tohoto projektu je zlepšit hospodaření města a poskytnout obyvatelům atraktivní a cenově dostupné bydlení. Po analýze současné situace bydlení ve městě Vrchlabí je zřejmé, že je nedostatek dostupných bytů, zejména pro mladé rodiny, seniory a jednotlivce.

Cílem projektu je kromě dostupného a kvalitního bydlení pro občany, také snížit náklady spojené s bydlením a zvýšit finanční stabilitu obyvatel a dále podpořit rozvoj města a zvýšit jeho atraktivitu pro obyvatele. Obyvatelé jsou celkově cílovou skupinou projektu, jakožto nájemci nových obecních bytů. Jejich podpora a zapojení mají pozitivní vliv na úspěšnou realizaci projektu.

Mezi aktéry tohoto projektu řadíme město Vrchlabí, které má zájem o zlepšení hospodaření a poskytnutí kvalitního bydlení pro své občany. Dalším aktérem jsou vládní instituce, které poskytují finance z různých vládních programů a dotací určených pro rozvoj obytného prostředí.

Návrh řešení problému je výstavba moderních obecních bytů s různými velikostmi a vybavením, které budou umístěny ve vhodné lokaci města Vrchlabí. Byty by měly být navrženy s ohledem na energetickou efektivnost a udržitelnost a tak, aby splňovaly veškeré legislativní požadavky.

Financování projektu by mohlo být zajištěno pomocí kombinace vlastních i cizích zdrojů, což představují dotace, úvěry a příspěvky od obyvatel a města. Dotace by mohly pokrýt až 70 % výstavby, do které spadají náklady spojené s pozemky, stavebních prací, materiálů a vybavení. Dotace mohou být získané z některých výzev integrovaného regionálního operačního programu (IROP), které jsou určeny na podporu sociálního bydlení. Bankovní úvěry pro financování stavby by byly spláceny z budoucích nájmů nebo prodeji jednotlivých bytů.

Plán zahájení výstavby by měl být co nejdříve, ideálně v příštím roce s dokončením první fáze do dvou let. Celkový časový plán bude upřesněn v souladu s průběhem výstavby a získáváním finančních prostředků. Kromě časového plánu je důležitý také identifikovat možná rizika jako jsou nedostatečné financování, technické problémy atd., což vyžaduje implementaci opatření pro minimalizaci a řízení takových rizik.

Při takovém typu projektu se nabízí zavedení komunikační strategie pro zapojení občanů města Vrchlabí do projektu, včetně pravidelných informačních setkání a zveřejňování aktualit na webových stránkách města.

Projekt výstavby obecních bytů by městu mohl zajistit lepší budoucnost pro jeho obyvatele, dlouhodobé benefity a posílení jeho atraktivity a prosperity. Dalším přínosem je dostupné a cenově dostupné bydlení, které může přilákat nové obyvatele a přispět k finanční stabilitě současných občanů, což může mít pozitivní dopad na celkovou ekonomiku a sociální stabilitu města.

11.2 Návrh projektu výstavby fotovoltaických panelů na domech

Tento druhý návrh projektu je doporučení pro zlepšení hospodaření, který se dá použít jak pro město Vrchlabí, tak pro město Lipník nad Bečvou. Projekt má za cíl podpořit využití obnovitelných zdrojů energie, snížit náklady na elektřinu pro občany a přispět k ochraně životního prostředí.

Po analýze současné situace v obou městech byla zjištěna existence vysoké spotřeby elektrické energie a závislost na tradičních zdrojích energie. Instalace fotovoltaických panelů na domech může pomoci snížit tuto závislost a přispět k udržitelnější energetické politice.

Cílem projektu je zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie ve městech Vrchlabí a Lipník nad Bečvou, snížit náklady na elektřinu pro domácnosti a podniky a ochránit životní prostředí snížením emisí skleníkových plynů. Zejména Lipník nad Bečvou trpí znečištěným ovzduším a tento projekt by mohl vést ke zlepšení situace ve městě.

Hlavními aktéry jsou samotná města, která projevují zájem o snížení nákladů na elektřinu a ochranu životního prostředí. Občané obou měst se taktéž řadí mezi aktéry a jsou zároveň cílovou skupinou, jelikož tento projekt ovlivní jejich spotřebu a náklady na elektřinu a zároveň životní prostředí, ve kterém žijí. Potenciálním financujícím aktérem projektu je EU, která prostřednictvím operačního programu podporuje výstavbu fotovoltaických panelů.

V poslední řadě je také důležité zmínit nepostradatelné stavební a energetické firmy, které zajistí technickou stránku projektu a také místní úřady, které mají za úkol povolení výstavby.

Navrhuji instalaci fotovoltaických panelů na střechách domů ve vybraných lokalitách obou měst. Tyto panely budou sloužit k výrobě elektřiny pro vlastní spotřebu domácností a mohou být propojeny s městskou energetickou sítí pro dodávku přebytkové energie.

Náklady na nákup a instalaci těchto panelů včetně práce a technického vybavení by mohly být financovány z fondů EU, konkrétně z Operačního programu Životní prostředí, který výstavbu fotovoltaických panelů podporuje.

Mezi rizika tohoto projektu patří mimo jiné problémy spojené s počasím a přírodními katastrofami, které mohou panely poškodit. Rychlý technologický pokrok a vývoj a nové modely mohou mít negativní dopad na panely stávající, které mohou být do budoucna zastaralé a méně efektivní.

Projekt výstavby tohoto typu panelů na domech je efektivním způsobem, jak podpořit udržitelný rozvoj a snížit závislost na jiných zdrojích elektrické energie. Věřím, že realizace tohoto projektu přinese městům dlouhodobé ekonomické i ekologické benefity.

11.3 Návrh projektu založení poradenského centra pro začínající podnikatele v Lipníku nad Bečvou

Poradenské centrum pro začínající podnikatele je důležitou institucí pro podporu rozvoje místního podnikání a ekonomického růstu ve městě Lipník nad Bečvou. Jeho cílem je poskytnout podporu a poradenství pro nové podnikatele od nápadu až po zahájení provozu jejich podniků. Tento návrh projektu se zaměřuje na vytvoření a provozování takového poradenského centra.

Kromě poskytnutí poradenství má projekt za cíl vzdělávání a školení, do kterého patří organizace seminářů, workshopů a školení zaměřených na rozvoj podnikatelských znalostí a dovedností. Mezi jiné cíle se řadí i vytvoření platformy pro navazování kontaktů, sdílení zkušeností a vzájemnou podporu mezi podnikateli. Podpora start-upů, při které budou poskytovány konkrétní služby a podpora pro začínající start-upy při jejich rozjezdu a růstu, by mohla také přispět k podpoře podnikání.

Aktéři projektu jsou kromě města Lipník nad Bečvou také začínající podnikatelé, kteří hledají podporu a poradenství pro založení a provoz svých podniků. Odborníci a konzultanti také nesmí chybět v takovém typu projektu, protože budou zapojeni do

poskytování poradenství a školení pro začínající podnikatele a přispějí svými znalostmi a zkušenostmi.

Metody realizace projektu zahrnují zřízení fyzického místa pro poskytování poradenství, spolupráci s odborníky v daných oblastech, efektivní marketing, propagaci služeb a také navázání partnerství s místními institucemi pro podporu projektu. Důležitým prvkem je průběžné vyhodnocování účinnosti poskytování služeb a sběr zpětné vazby od klientů, což umožňuje neustálé zlepšování a rozvoj poradenského centra.

Financování založení a provozování poradenského centra pro začínající podnikatele by mohlo být zajištěno prostřednictvím dotací a grantů, mezi které se řadí získání finanční podpory od města, regionálních fondů nebo státních programů podpory podnikání. Soukromé investice od soukromých firem nebo jednotlivců, kteří mají zájem o rozvoj místního podnikání jsou také finančním přínosem pro realizaci poradenského centra.

Očekávané výsledky projektu zahrnují zvýšení počtu nově založených podniků, posílení podnikatelského prostředí a ekonomického rozvoje regionu, zlepšení podnikatelských dovedností a znalostí začínajících podnikatelů a vytvoření udržitelného a efektivního systému podpory a poradenství pro místní podnikatele.

ZÁVĚR

V rámci této bakalářské práce byla provedena analýza hospodaření a financování ve vybraných městech Vrchlabí a Lipník nad Bečvou. Cílem práce bylo získat ucelený přehled o finanční stabilitě obou měst, analyzovat jejich strategické plány a navrhnout opatření pro zlepšení hospodaření a efektivnější strategické plánování do budoucna.

V teoretické části práce byla rozebrána problematika územně samosprávných celků, jejich členění podle různých kritérií, jako je počet obyvatel či činnost obecních úřadů, a organizační struktura obcí a příslušných orgánů. Dále byla podrobně zkoumána oblast hospodaření obce, včetně majetku, rozpočtu a financování, a vysvětleny metodiky strategického plánování.

V praktické části práce byla provedena charakteristika a socioekonomická analýza obou měst, zahrnující historický vývoj, demografické údaje, nezaměstnanost a vybavenost městské infrastruktury. Dále byly obecně rozebrány strategické plány měst a provedena finanční analýza za sledované období, díky které bylo možné porovnat hospodaření jednotlivých obcí. V rámci finanční analýzy byly zkoumány 3 ukazatele, díky kterým bylo možné konstatovat která obec lépe zachází s finančními prostředky a na co je využívá.

Na základě zjištěných skutečností a provedené analýzy byly navrženy obecné návrhy a doporučení, ale také 3 konkrétní návrhy projektů pro zlepšení hospodaření obou měst. Mezi navržené projekty patří výstavba obecních bytů, která má za cíl zlepšit dostupnost a kvalitu bydlení ve městě Vrchlabí. Druhý projekt je navržen pro obě vybraná města a jedná se o instalaci fotovoltaických panelů na střechách budov, což by mohlo přispět k využití obnovitelných zdrojů energie. Poslední návrh se týká města Lipníku nad Bečvou, kde by mohlo být založeno poradenské centrum pro začínající podnikatele. Takový projekt by do budoucna podpořil rozvoj podnikatelského prostředí a tvorbu nových pracovních míst ve městě.

Cekově lze konstatovat, že tato bakalářská práce přináší ucelený pohled na hospodaření a financování vybraných měst a navrhuje konkrétní kroky a projekty pro jejich další rozvoj a efektivní využití dostupných zdrojů, což může přispět k posílení jejich ekonomické stability a kvality života obyvatel.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

AHMAD, Ehtisham; BROSIO, Giorgio a EBSCO PUBLISHING (FIRMA), 2006. *Handbook of fiscal federalism*. Cheltenham, UK: Edward Elgar. ISBN 9781847201515.

BRISTOW, Gillian a HEALY, Adrian, 2020. *Handbook on regional economic resilience*. Cheltenham, UK: Edward Elgar. ISBN 978-1-78536-085-5.

BŘEŇ, Jan, 2017. *Obce a obchodní společnosti*. Online. Denik.obce.cz. Dostupné z: <https://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6740293>. [cit. 2024-05-03].

BUCHTA, Petr, 2016. *Veřejné finance*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha. ISBN 978-80-7452-116-4.

ČESKO. Vyhláška č. 412 ze dne 23. listopadu 2021 o rozpočtové skladbě. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2021, částka 186. Dostupné také z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Vyh_2021-412_o-rozpocetove-skladbe.pdf

ČESKO. Zákon č. 250 ze 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73. Dostupné také z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Zak_2000-250_uplne-zneni-k-21-2-2017.pdf

DOBRUCKÁ, Lucia, 2007. *Tvorba strategického rozvojového plánu obce*. Bratislava: Univerzita Komenského. ISBN 978-80-89197-66-8.

European Commission, 2020. *Regional Policy*. Online. Ec.europa.eu. Dostupné z: https://ec.europa.eu/regional_policy/home_en. [cit. 2024-05-04].

HAMERNÍKOVÁ, Bojka a MAAJTOVÁ, Alena, 2010. *Veřejné finance*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 9788073574970.

HAVLAN, Petr a JANEČEK, Jan, 2014. *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi*. 2., aktualiz. a podstatně dopl. vyd. Praktik (Leges). Praha: Leges. ISBN 978-80-7502-057-4.

HAVLAN, Petr, 2016. *Veřejný majetek*. 3. vydání. Učebnice Právnické fakulty MU. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-8333-2.

HORÁK, Pavel, 2014. *Role lokálních projektů v české politice zaměstnanosti: evaluační studie projektu zaměřeného na zvýšení zaměstnatelnosti zdravotně postižených osob a osob starších padesáti let*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-7489-7.

HORIZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír, 2021. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4. aktualizované vydání. Brno: VK. ISBN 978-80-87713-21-1.

HROZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír, 2023. *Správní právo procesní*. 7. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges. ISBN 978-80-7502-699-6.

CHMELÍK, Václav a VÁŇA, Lukáš, 2023. *Hospodaření s majetkem obce*. Online. www.priruckazastupitele.cz. Dostupné z: <https://www.priruckazastupitele.cz/5-hospodareni-s-majetkem-obce/>. [cit. 2024-05-04].

JANATKA, František, 2019. *Globální podnikání*. [Praha]: Vysoká škola ekonomie a managementu. ISBN 978-80-87839-98-0.

KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a PEKOVÁ, Jitka, 2012. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 9788073579104.

KÁŇA, Pavel a KALOUSKOVÁ, Petra, 2019. *Základy veřejné správy*. 5. aktualizované vydání. Ostrava: Montanex. ISBN 978-80-7225-465-1.

KARFÍKOVÁ, Marie, 2017. *Teorie finančního práva a finanční vědy*. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-935-0.

KNÁPKOVÁ, Adriana; PAVELKOVÁ, Drahomíra; REMEŠ, Daniel a ŠTEKER, Karel, 2017. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Prosperita firmy. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-0563-2.

KOČÍ, Roman, 2012. *Obecní samospráva v České republice – praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges. ISBN 978-80-8757-628-1.

KOVÁŘOVÁ, Andrea, 2023. *Zákon o obcích*. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-317-3.

KRBOVÁ, Jana, 2017. *Strategické plánování ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-587-1.

LOCHMANNOVÁ, Alena, 2020. *Veřejná správa: základy veřejné správy*. Vydání druhé. Prostějov: Computer Media. ISBN 978-80-7402-417-7.

Město Vrchlabí. Online. OFICIÁLNÍ STRÁNKY MĚSTA VRCHLABÍ © 2024. Muvrchlabi.cz. Dostupné z: <https://www.muvrchlabi.cz/mesto/historie/>. [cit. 2024-05-10].

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, © 2024. *Nezaměstnanost v obcích od března 2014*. Online. Data.mpsv.cz. Dostupné z: <https://data.mpsv.cz/web/data/nezamestnanost-v-obcich-od-brezna-2014>. [cit. 2024-05-10].

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014. *METODIKA TVORBY PROGRAMU ROZVOJE OBCE*. Online. Obcepro.cz. Dostupné z: https://www.obcepro.cz/data/metodika_tvorby_pro.pdf. [cit. 2024-05-06].

Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2024. *Informace o fonděch*. Online. Www.dotaceeu.cz. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/fondy-eu/informace-o-fondech-eu>. [cit. 2024-05-04].

Monitor – kompletní přehled veřejných financí, 2024. Online. Monitor.statnipokladna.cz. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/>. [cit. 2024-05-10].

MRKÝVKA, Petr; BLAŽEK, Jiří; TOMÁŠKOVÁ, Eva a SCHWEIGL, Johan, 2020. *Vybrané právní otázky fiskální odpovědnosti státu*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-9771-1.

MUSILOVÁ, Božena a GLADIŠOVÁ, Magdalena, 2014. *Turistické informační centrum Lipník nad Bečvou*. Online. Info.mesto-lipnik.cz. Dostupné z: <https://www.info.mesto-lipnik.cz/historie-mesta/d-1051>. [cit. 2024-05-10].

NAHODIL, František, 2014. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-536-4.

NĚMEČEK, Ladislav a LINHARTOVÁ, Veronika, 2016. *An analysis of municipal indebtedness*. Online. Dostupné z: <https://aak.slu.cz/pdfs/aak/2015/04/05.pdf>. [cit. 2024-05-06].

Obyvatelé Česka, 2023. Online. Obyvateleceska.cz. 2013-2023. Dostupné z: <https://obyvateleceska.cz/>. [cit. 2024-05-10].

OTRUSINOVÁ, Milana, 2011. *Controlling ve veřejné správě*. Teze disertační práce. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. ISBN 9788074540455.

PAVLAS, Miroslav, 2015. *Ukazatele finanční stability města*. Online. Regionalnirozvoj.eu. Dostupné z: http://www.regionalnirozvoj.eu/sites/regionalnirozvoj.eu/files/pavlas_ukazatele_financi_stability.pdf. [cit. 2024-05-06].

PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-614-1.

PEKOVÁ, Jitka; JETMAR, Marek a TOTH, Petr, 2019. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-209-4.

PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav a JETMAR, Marek, 2008. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI. ISBN 978-80-7357-351-5.

PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav a JETMAR, Marek, 2012. *Veřejný sektor – řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7357-936-4.

PERLÍN, Radim a BIČÍK, Ivan, 2006. Strategický plán mikroregionu. Online. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/sci/jaro2013/Z0132/um/Perlin___strategicky_plan_mikroregionu_2_.pdf. [cit. 2024-05-05].

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Finance (Grada). Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5608-0.

PRŮCHA, Petr, 2014. *Veřejná správa a správní právo*. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva. ISBN 9788086775296.

RENZ, David O., 2016. *The Jossey-Bass Handbook of Nonprofit Leadership and Management*. 4rd ed. New York City: © 2016 John Wiley. ISBN 9781118852965.

Rozpočtové určení daní, 2024. Online. Finanční správa. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/danovy-system-cr/rozpocetove-urceni-dani>. [cit. 2024-05-10].

ŘEZNÍČKOVÁ, Kristýna, 2019. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. V Olomouci: Univerzita Palackého. ISBN 978-80-244-5548-8.

SEDMIHRADSKÁ, Lucie, 2015. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-967-0.

ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra, 2007. *Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji*. Pardubice: Univerzita Pardubice. ISBN 978-80-7395-019-4.

TOMANCOVÁ, Jaroslava; OBROVSKÝ, Jan a BRTOUN, Antonín, 2009. *Veřejná správa a finance*. Brno: Albert. ISBN 9788073261627.

TOTH, Petr; MICHLOVÁ, Radka; KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Zuzana a HESOUN, Radomír, 2014. *Ekonomické aktivity obcí a měst*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-491-6.

ZUZÁK, Roman, 2022. *Strategický management*. Třetí, rozšířené a doplněné vydání. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu. ISBN 978-80-88330-55-4.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Apod.	A podobně
Atd.	A tak dále
ČR	Česká republika
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
ENRAF	Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond
ESF+	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FS	Fond soudržnosti
MěÚ	Městský úřad
Např.	Například
RUD	Rozpočtové určení daní
Sb.	Sbírka zákonů
Tis.	Tisíc
ÚSC	Územně samosprávný celek

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Schéma rozpočtového určení daní, zdroj: www.financnisprava.cz	24
Obrázek 2 Slabé stránky města Vrchlabí (Program rozvoje města Vrchlabí 2020-2025)...	50
Obrázek 3 Slabé stránky města Lipník nad Bečvou (Strategický plán rozvoje města Lipník nad Bečvou)	51

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Počet členů zastupitelstva podle počtu obyvatel (Zákon o obcích 2023; vlastní zpracování).....	15
Tabulka 2 Rozdělení příjmů (Provazníková 2015; vlastní zpracování)	22
Tabulka 3 Rozdělení výdajů (Provazníková 2015; vlastní zpracování)	22
Tabulka 4 Fáze strategického managementu (Krbová, 2017; vlastní zpracování)	28
Tabulka 5 Vývoj obyvatelstva města Vrchlabí (obyvateleceska.cz; vlastní zpracování)....	35
Tabulka 6 Vývoj nezaměstnanosti ve městě Vrchlabí (vlastní zpracování podle data.mpsv.cz)	36
Tabulka 7 Vývoj počtu obyvatel ve městě Lipník nad Bečvou (vlastní zpracování podle obyvateleceska.cz)	38
Tabulka 8 Vývoj nezaměstnanosti ve městě Lipník nad Bečvou (vlastní zpracování podle data.mpsv.cz)	39
Tabulka 9 Vývoj celkové zadluženosti ve Vrchlabí (vlastní zpracování podle monitor.statnipokladna.cz).....	43
Tabulka 10 Vývoj běžné likvidity ve Vrchlabí; vlastní zpracování podle monitor.statnipokladna.cz	44
Tabulka 11 Vývoj podílu kapitálových výdajů na celkových výdajích ve Vrchlabí (vlastní zpracování podle monitor.statnipokladna.cz)	45
Tabulka 12 Vývoj celkové zadluženosti v Lipníku nad Bečvou (vlastní zpracování podle monitor.statnipokladna.cz).....	45
Tabulka 13 Vývoj běžné likvidity v Lipníku nad Bečvou (vlastní zpracování podle monitor.statnipokladna.cz).....	46
Tabulka 14 Vývoj podílu kapitálových výdajů na celkových výdajích v Lipníku nad Bečvou (vlastní zpracování podle monitor.statnipokladna.cz)	47
Tabulka 16 Interpretace výsledků finanční analýzy ve vybraných městech; vlastní zpracování	48